

3/10/67

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 29-వ తేది బుధవారము

No 127

నంపుటము ౧౦

తదిలో గ్లా రి నా మ స ం ప త్న ర ము, శ్రావణమాస బహుళ తృతీయ 3.

నంచిక ౧౨౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

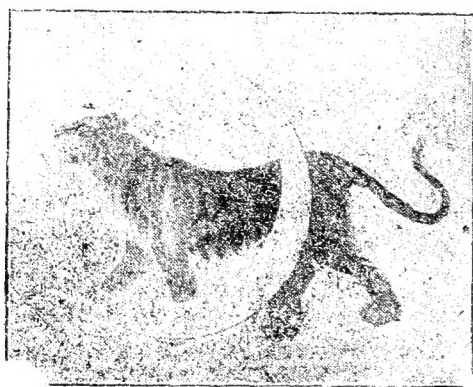
అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజిడిసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతకెట్టమాదినిగల మాయమందుగాను. సకలుమందులవలన మోసముగలుగను. మంచభాషచీటిని చూచికోనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

దోమలు, ఈగలు, నల్లులు వేనులు మొదలగువాటినుండి

మీరు బాధపడుచున్నారా?

అట్లుండిన మా

చంద్రుడు &

పులి

వర్తకగుర్తుగల

పురుగులను చంపుపొడిని, మరకపుల్లలను ఉపయోగించి, దాని నినాశనము చేయుదు.

Manufactured By

NAIGAI JOCHUKIKU Co., Ltd.

Osaka (Japan)

SOLE-AGENT

Hasanali Kamroodin,

71, Chhipi Chawl BOMBAY 2.

జ్యోతిష పరీక్ష

1924 సం॥ ౧౦ చాన్ నెలలో జాతకమార్పాదము యొక్క 1, 2, భాగములలో పరీక్షలు జరుగును. హెచ్చుగా మార్పులు వచ్చినవారిలో మొదటి 48కి 1 క భాగం పరీక్ష 4 బహుమతులున్న 2 క భాగం పరీక్షలో 4 బహుమతులును యిచ్చెదము. ఈ పరీక్షలకు దరఖాస్తు చేయువారికి దరఖాస్తు వారివారి యింటికందనే సజర్యంధములు మంచి శరీర, శేషశక్తి జవాబులు వ్రాసిపంపవచ్చును. దరఖాస్తు 1 కి రూ. 1 టి మాకు టిపాలో పంపవలెను. 2 క భాగముల పరీక్షలకు దరఖాస్తు చేయువారు రూ. 2 లు పంపవలెను. సజర్య దరఖాస్తు సామ్యము వరఖాస్తుఫారములును 1924 సం॥ ౧౦ జూలైలో ఖరీదుగా మాకు పంపవలెను. జాతకమార్పాదము 1 క భాగం ఖరీదు రూ. 2 లు, 2 క భాగం ఖరీదు రూ. 2 లు, 2 భాగములు ఒకేసారి కొనుపానికి రూ. 3 లు, పోస్టు టి. పి. ఖర్చులు వేరు, సజర్య దరఖాస్తుఫారములుగాని పుస్తకములుగాని కావలసిన వారు యీ దిగున చిరునామాకు వ్రాయుడు.

ఆ కెల్ల వెంకటేశాస్త్రి, ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయం, గోపాలపురి, కొత్తపేటపొట్ట, గోదావరిజిల్లా.

కలరా సంజీవి

రాకుండనావును. వచ్చిన తప్పకకుసుమము.

కలరా నిర్మూలముచేయుటలో నిష్పంకమాగా నిది సంజీవియే! ఆ నీక యోగ్యతా పత్రములును, బంగారు పత్రములును పొందవలసిన సంజీవి. గ్యారంటీగా తుదకును. వేరేముఖ్య.

వల సీసా 1-కి రూపాయ 1 0 0.

విలాసము:—

ది గౌతమ మెడికల్ హాల్,

బెజవాడ.

మదరాసు ఏజెంట్లు:—

రాజర్షన్ లిమిటెడ్

71 నయిదియప్పనాయకవీధి, మదరాసు.

పరీక్షకు నిలచి ఖ్యాతి గాంచిన
శుక్లనష్టము మాత్రము 50 కి 1-4-0

పూతని

పైత్యోగములకు వివేకవధము - రసాయనము సీసా 1-కి రు 1-0-0

పాపై జ ప్ర త్యే క మ

ఓ వర్ ఆండుకో, ఏలూరు, (కృష్ణాజిల్లా)

పురమాషీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి
వారెవ్వరో భాగుగా విచారించి

1842

మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పందెపు లోటాలు ఎట్టి మాది
రిలో నైనను ఆర్థరీచిస సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి
యిచ్చెనము. సేమ పెడికి బుగాయకు పూచీవిచ్చెనము.

రూ. 10 ఎత్తు పెడలనొని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తుకు 1-12-0,
చొప్పున అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విక్రయింపబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, కంపెనీ,
నగలువర్తకులు 28 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

(2)

రెండుమాసముల కొకచక్కని నవల

నవలలు!

నరస్వతి గ్రంథమండలి

నవలలు!

ప్రకాశకుడు.

రాజమహేంద్రవరము

సంపాదకుడు.

అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి.

తల్లావజ్రుల శివశంకరశాస్త్రి.

వెలుగుగ్రంథములు గ్రంథావసరంకి నునాదితములు మాత్రమే కావు. అట్టివానిలో నిరసమావధుననియు, స్వచ్ఛా
కల్పితము లగు నితర సాంఘిక-సాంసారిక-చారిత్రక-అనారాధ పరిశోధకవలలు, క్రమముగ నొకదానియొక నొకటి రెండుమాస
ముల కొకనవల క్కాలికొబయిండుతో వెలువడుచుండును ఇంటినుండి నుత్తరీధులకు పలువురు కవులచే గ్రంథములు రచియింపఁ
జేయుటకు నేర్పాటులు జరిగినవి ప్రకటనములు రు ౦-౪-౦ మాత్రమే.

పోస్టుఖర్చుగాక ప్రతిగ్రంథము చందాదారులకు ౧-౦-౦ ఇతరులకు రు ౧-౪-౦

ఇదివఱకు వెలువడినది:— ప్రేమసుందరి.

ముందు రాఖిపునవి:—“చోరశిఖామణి” డిటెక్టివు నవల.

‘లక్ష్మీప్రసాదము’ శ్రీ కేశవరపు వేంకటశాస్త్రిగారిచే వ్రాయఁబడిన సాంసారిక నవల.

‘రహస్య విప్లవము’ డిటెక్టివు నవల

మర, శ్రీ వేంకట పార్వతీశ్వర కవులు మాసమునకు నాలురూపాయలు పుచ్చుకొనును, ముఖ్యముగ యగ్రిమెంటు ప్రకా
రము రెండుమాసములతోక నవల ప్రచురముగ వ్రాయఁజూపిండున వాళ్ళులను వారిగ్రంథాలయము నివలనుండి తొలగించడ
మైనది. ఇంక వారికి మాకు తెట్టి సంబంధములు లేవు.

Head office:--
CALCUTTA.

టెలిఫోన్ రైసువార్లరు అండు పాలిషరు

693

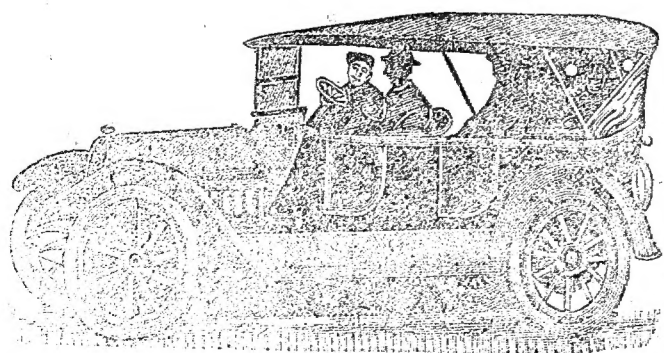
సెం 1, 2, 7 రుల రైసువార్లరులు స్టాంపులనుండి తక్షణమే యివ్వబడును. ఈ వార్లరులకు
విడిభాగములు ఎప్పుడును సిద్ధముగా నున్నవి. 13 రైట్ క్రూడు అయిలు ఎంజినులు పోటీ ధరల
చొప్పున కల్పయిచ్చెదమను. మరి యొకటి మీరు ఆర్డరును కంపుటకు మునుపు మా ధరలను
పోల్చి చూడగోరెదము.

B. D. BERY & Co.,
8 Sembu Doss St., Madras.

మోటారును నడుపుటకు నేర్పబడును

అన్ని భాషలలోను ఉపన్యాసము లివ్వబడును

కూర్చేకమునుండి వచ్చు విద్యార్థులకు ప్రత్యేక సహకాయములు గలవు.

సవరణచేసి క్రొత్తగా ముద్రింపబడిన మా ప్రాప్తికృత ఆంధ్ర, ఆరవ, ఆంగ్ల భాషలలో గలవు.

ఏదికావలయునో తెలుపుచూ ఒక

అణ్ణాస్థాపును పంపిన పంపబడును.

శ్రీ రాం మోటారు స్కూలు,

1/28, మూకర్ నల్లముత్తువిధి, బార్డిచాపును, మద్రాసు.

శారద

నచిత్ర మాసపత్రిక

6 వ సంవత్సరము

తయారగుచున్నది.

ఒకనాటకము - ఒకనవల

ఈ భాషామాస పత్రికలో విశ్వవాద సత్యవారాధన
గారు వాసిన “ధన్యకైలాసము” అను నాటకము (సంపూర్ణముగ)
ను నోరి నరసింహ శాస్త్రిగారు వ్రాసిన యొక చిన్ననవలయున్న
ప్రకటింపబడును.

పత్రికలో

180 పుటలు, రెండు త్రివర్ణ చిత్రపటములు, 50 మొదల
60 కలకు సాధారణ చిత్రపటములు నందును.

సం|| చందా రు 7-8-0 ఆర్డ|| సం|| చందా రు 4-0-0
చందాదారు లభిస్తున్నదియనికొనియు “శారద” సర్వోత్తమ
భంగి విచిత్రముల ప్రకటింపబడును. భాషాభిమానులారా! త్వర
పడి చందాదారులుకందు.

మానేజరు, “శారద”, మచిలీపట్నము.

ఇప్పుడే వచ్చినవి.

త్వరపడుడు.

బ్లాక్ బర్డ్ రు. 8-12-0 నెత్తును సెం 210 రు. 4, వాటరు మేను
రు. 8 చిల్డ్రన్ గాగుల్స్ మంచిరంగులు కంటికిచలన మన్నపడదు
8-0-0 ,, ,, రెండవ రకం 2-8-0

గిరిబదర్సు, ట్రిప్లి కేసు,
మద్రాసు.

నోటీసు

మీరాపూరం అండు నిడుమర్రు వగయిరా,
యట్టేట్ల జమిందార్లు అగు మహారాజరాజశ్రీ
శ్రీ రాజా వెంకటరామయ్య అప్పారావు బహద్రు
గారు మద్రాసు శాసనసభకు రాఖిపు యొక్క
కలలో కృష్ణాడిప్పిట్ల సాధారణసంఘసభ్యులలో
ఒకరుగా యొగ్గికొనబడుటకు యుద్దేశించి రసీ
టర్లకు ప్రచురపర్చడ మైనది.

చమత్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కార గణితము, విచిత్రగణిత
వివోదగణితము, అనోగణితము, త్రితరగణిత సమస్యలు, చిత్ర
ములు, అడ్డుములు, చిక్కులు, చిట్కాశక్తులు, యుక్తిత
క్కులు, తమాషాలెక్కలు, గణితావిధానము అను 12 భాగము
లగులవు. గణితములో మంచి జ్ఞానమును, మనోవిలుమును, తెలి
వని అభివృద్ధిచేయునంతటి రసవంతములైన చిత్రవిచిత్ర శాస్త్ర
క్కులు ఇందులోనున్నవి. ఈ గ్రంథము తెప్పించి చదివినవో
గణితమునం దసమానతజ్ఞులు, చమత్కారమును, యుక్తియు
విక్కిలి తెలివియు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గరను నుండవలసిన
పుస్తకము దీనివెల రూ 1 య. వి. పి. చార్జి అ ర య. 6 ప్రతు
లు రూ 5 య. 12 ప్రతులు రూ 10 య.

వలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,
ఒంగోలు, (గు టాకు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

MONEY Making Book.

“Key to fortune” (in Press.)

Sent FREE on request agents, and
supplies of Patent medicines, Books,
Watches, Clocks etc., at cheapest
rates.

Apply to Pearl & Co
Victoria Gardens, Bombay.

శాసనసభలప్రకటనలు

శాసనసభలకు అభ్యర్థులుగ నుండగోరెడువా
పంపెడి ప్రకటనలకు కాలం అంగుళముకు రు
1.కి రు 2-0-0 చొప్పున చార్జి యిచ్చుకొనిన
ప్రకటించుటకు వీలుండదు. వ్యవస్థాపక

కెన్యా హర్షాలు

రాజోలు

దామజిల్లా అమలాపురం తాలూకా రాజోలులో 27 వ తేదీన పూర్తిగా మాటాట జరిగినది. అదివరకే కరవత్ర ములను తాలూకా గ్రామము లన్నిటియందును విరివిగా పండి పెట్టిరి. రాజోలులో దుకాణము లన్నియును మూయబడినవి. రాజోలులోను చుట్టుకట్ట గ్రామములలోను బండ్లను తోలవారు బండ్లను కట్టలేదు. సాయంకాలము రాజోలులో రిజిస్ట్రారు కేవలంకి ఎదుటనున్న పెద్దమైదానమున శ్రీయంత అదేని శ్రీరాములు కంఠము (వి. ఏ. ఫింఛెన్ (కభుత్వోద్యోగి) గారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. అన్నికాజీయకతులవారును గూడ నాసభకువచ్చిరి. విశేషములలో నన్న భారతీయులకు అచటి తెల్లవారుచేయు మన్న అకమానములనుగూర్చి ఆసభలో బాగుగా విచరింపబడినది. కెన్యానుగూర్చి బ్రిటిషుమంత్రిలుచేసిన కఠిన్మార్గము వారి వాగ్దానములకే ధిగ్గ కరములు అగ్రచుట్టు నై సామ్రాజ్య సిద్ధి తికి హానిని కలిగించునదిగా నున్నది. కెన్యాలోనన్న భారతీయులపట్ల నీసభవారు మనఃపూర్వముగా సానుభూతిని చూపుచున్నారు. అధినివేళములనాట్ల కిగి (కత్తియో నోరొకవర ని కొరుచున్నారు. సామ్రాజ్య (కత్తి) నము సామ్రాజ్యభగ్త మున్నగు సామ్రాజ్యసమావేశము లందు భారతీయులు ప్రవేశింపగూడదు. ఇట్టి అవమానము లెన్నటికిని జనగతుండ చేయుటకు స్వరాజ్యపంపాదనమే సాధనము గాన దేశమునందన్ని కతుములవారను చేరి కాంతి యంతములను సమర్థింపము లకు సాధనముల నవలంబించి స్వరాజ్యమును బడయుటకు ప్రయత్నింపవలెను" అను తీర్మానము లాసభలో నామోదించబడినది. (తంతివార్త)

సేలం

27 వ తేదీన సేలములో శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. "కెన్యాను గూర్చి బ్రిటిషుమంత్రిలు చేసిన కఠిన్మార్గమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు మాకుగల నష్టము పూర్తిగా తొలగినది. ఈ కఠిన్మార్గమునకు మన అసమ్మతిని తెలుపుటకు భారతీయులు సామ్రాజ్య సమావేశమును పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెను. స్వరాజ్యమునందొచ్చినగాని అత్యగ్రహణము దేశగౌరవమున కాపాడుకోవలయు గాన స్వరాజ్యమును బడయుటకు దేశములందరు కేకధరించి త్యగ మొనరించి కష్టములకొన్ని దేశసేవచేయ గోరెదము" అను తీర్మాన ముసభలో నామోదించబడినది.

రంగూను

27-వ తేదీ రాత్రి రంగూనులో గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. అసభకు చాలమంది బహువారు హాజరైరి. బహు శ్రీయును పురుషులును పాంగేలును గూడ కచ్చిరి. ఆసభ కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే సేర్పరపబడినది. బహుయువజన రాజకీయ పక్షమునందలి బహిష్కరణ కతుకు చేరినవారును బహు దిన కత్తిక యజమాని యన గు రామ్రామాంగు మాంగు గారా నభ కభ్యక్షత వహించిరి. కాంగ్రెసుకుమారువారు ఎస్. ఏ. ఎస్. త్యాగీగారు ప్రధానోపన్యాసము నొసగిరి. "కెన్యాలోనన్న భారతీయులకు న్యా యమైన హక్కులనుగూడ నొసగకుండుటకు బ్రిటిషుమంత్రిలు చేసిన కష్టమునుగూర్చి యీసభవారు ఉపేక్షాభావమున వైల్ల డించుచున్నను బ్రిటిషువారు భారతీయులకు సంరక్షకులుగా (ట్రస్టీ) నుండుట కర్హులు గారని ప్రవచనముట కి పరిష్కారము మరియొక ప్రబల నిదర్శన మని యీ సభవారు నిశ్చయించుచున్నారు. స్వరాజ్యమును బడయుటకు అన్నివిధములగు కృతియంతనమించి సాధనములను భారతీయు లవలంబించి స్వరాజ్యమును బడసిన సేగాని వారు అత్యగ్రహణమును నిలుపుకొన బాలరు" అను తీర్మానము త్యాగీగారు హామోదించిరి. బ్రిటిషు దొరతనమువారు భరతఖండమును వశపరచుకొనవలెను చేసిన వాగ్దానము ప్రకారము భారతీయుల కిరరులతోపాటు సమానగౌరవమును మామకున్నచో గ్రీకు, రోము, టర్కీ, ఈజిప్టుసామ్రాజ్యము లందరించినటులు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముగూడ నంతించుట నిశ్చయము అని త్యాగీ గారు నుగిసిరి. వి. మదజిత్తు (కాంగ్రెసు ప్రముఖుడు) గారును ఒకబహు పాంగేయును మరొకందరు నుపన్యసించిరి.

అమమదాబాదు

27 వ తేదీన మాటాట పూర్తిగా జరిగినది. సాయం కాలము బహిరంగసభ జరిగినది. అన్ని రాజకీయ కతుములవారును వచ్చిరి. సాయంకాలము కానసభకు ఉపాధ్యక్షుడుగా నుండిన

రావుపాపాబు హరిలాలు జేకాయగారానభ కభ్యక్షత వహించిరి. "కెన్యావారి కట్ట నిసభవారు సానుభూతిని చూపుచు న్నారు. సామ్రాజ్యమున భారతీయులకు సమాన స్వాతంత్ర్యము లను బడయుటకు కాంగ్రెసు మహాసభవారు కట్టిపెట్టిన మార్గము చేయవలెను" అను తీర్మాన ముసభలో నామోదించబడినది. అధినివేళములలో నన్న భారతీయుల కిరతవరము యిండియా మంత్రిగారిని, యిండియా ప్రభుత్వము గారిని, మిరవాడులు గారిని, కాంగ్రెసువారుగారిని ఎట్టి సహాయమును చేయలేదు. మాంటాగూగారు రాజీనామా నొచ్చిన పిమ్మట ఇండియా మంత్రి కార్యాలయమువారి భావము పూర్తిగా మారిపోయినది. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములన్నటిని ప్రకటించినగాని ఇండియా దొరతనము వా రెటుచేసినదియు తెలియదు. ఇప్పుడు ఎన్నికల సమయము గాన ఓట్లను సంపాదించుట కొక ఎత్తుగా మిరవాడులు గూడ కెన్యా విషయమున పని చేయ సిద్ధ వడిరి. కల త్రా నాగపూరు అమమదాబాదు గయ నగరములలో జరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభలోనూడ కెన్యావిషయమున చాల నుపేక్ష చూపబడినది. అని సభ్యుల శత్యాగ్రహణమునందుండి అధినివేళముల భారతీయులకొరకు కని చేయుచున్న బహిష్కారము చతుశ్చేదిగారు నుడివిరి.

అమమదాబాదు నుండి కాలినడకును శత్యాగ్రహ మొనరించుటకు నాగపూరుకు బయలుదేరిన గుజరాతు కలంటికులు 17 రోజులలో 825 మైళ్లు ప్రదక్షిణలైరి గాని శత్యాగ్రహము నిలువబడినందున మరల వెనుకకు వచ్చిరి.

తిరునల్వేలి

తిరునల్వేలిలో వ్యాపారమంతయు నావీరేయబడినది. దుకాణము లన్నియును మూయబడినవి. బ్రిటిషు కతుములకుల దుకాణములుగూడ మూయబడినవి. చుట్టుపట్ల గ్రామములు పట్టణములలో గూడ మాటాట జరిగినది (ఆ. పే.)

నైజాంరాష్ట్ర పరిపాలనము

సెంటినిహల్ సింగుగారి వ్యాసములకు నైజాం ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరము

నైజాం ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— "శ్రీ నైజాం ప్రభుత్వమువారు హిందూపత్రికలో సెంటినిహల్ సింగుగారు నైజాంగారివైనను వారి ప్రభుత్వమువైనను ఆలోచ నలు గావించుచు ప్రకటించిన వ్యాసములను తిలకించిరి. కాని ఈ వ్యాసములకులన సహాముఖులు కలుగు కావన నైజాం ప్రభుత్వమువారు వీనికి ప్రత్యుత్తర మొక తప్పదు. (1) నైజాముగారు ఫర్మానాను జారీచేయుచు కార్యనిర్వాహక సభ్యులయొక్క ప్రభుత్వోగీయుల యొక్కయు కార్యములకు ధిగ్గ మొనరించు చున్నారని నెంటుహల్ సింగుగారు వ్రాసినది సరికాదు. నైజాంగారట్లు చేయుటలేదు; కాని అంత్య నిర్ణయాధికారము మాత్ర ము తమకే ప్రత్యేకించుకొనిరి. (2) సెంటుహల్ సింగుగారు నైజాంప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులకు స్వాతంత్ర్యా భావ మును నేపాకరకు నాహించుట పారపాటు కానియు సమాఖ మునకుగనిరాబడు ప్రతివిషయమునుగూర్చి విచరణగా చర్చించుటకు స్వాతంత్ర్యము కలదు.

(8) సెంటుహల్ సింగుగారు సంపాదనమునందలి ఉద్యోగుల లో హిందువులు స్వల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నారని వ్రాసి సాంఘికమధ్యమ లేడియ నెంచుచున్నారు. మీరు మిక్కిలి నైజాంగారు హిందువులను ఉద్యోగములలోకి రానిచ్చుటలేదని వ్రాసికారు. ఇదిపూడ సత్యముకాదు. నైజాంగారు కాని వారి ప్రభుత్వమువారు కాని హిందువులను రానియకుండుటలేదు. మా సల్మానులకు హిందువులకును కూడ ఒక పద్ధతినే ఉద్యోగము ల నిచ్చుచున్నారని ప్రస్తుతము నిబంధిస్తున్నానన్న హిందువుల సంఖ్య స్వల్పముకాదు.

ఆగమనములు:— కేటి ఉదయమున కలకత్తా మెయిలులో ఇరిగేవక్ ట్లిం కమిటీసభ్యులగు రావు బహదరు చింతలపాటి వెంకటమూర్య నరసింహారాజు యం. యల్. సి, హవు బహదరు తిక్కాని బాలాచీరావుకాయదు, యం.యల్. సి గార్లును, బాప్టరు న్యాయజేటు గాంటుగారును మద్రాసుకు వచ్చిరి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపట్టప్రధానసమావేశము:— నైజామువేళము అక్టోబరు 24 వ తేదీన జరుగును. సర్. కెనస్సామి అయ్యగారు ఆ నాడు పట్టభద్రులకు దేశము నొసగుచు నుపన్యసించెదరు.

సి. ఆర్. నాయుడుగారి వ్యవటనము

ఆనంతపురంజిల్లా

ఈ నెల 9 వ తేదీ గుత్తియందలి ఎడ్వర్డు మెమోరి యలహానం దొక సభ జరిగెను. 211 బిల్ల కేకపట్లగారు అధ్యక్షత వహించిరి. కలనడకులుందలి భారతీయుల దుర్దశను గురించి సి. ఆర్. నాయుడుగారు రుపన్యసించిరి. కెన్యానిర్ణయమును ఖండించుచు భారతీయులకు సమానహక్కు లివ్వబడునకు కల సడకులులకు భారతీయకార్యకులు పోగూడదను తీర్మానము అదిమోంపబడినది.

10, 12, 14, వ తేదీలయందు నాయుడుగారు తాడి ప్రతియం రుపన్యసించిరి. ఇట్టి తీర్మానములే ఆ సభలయం దామోదించబడినవి. రాష్ట్రమునందలి జిల్లాజ్యోర్డులు తాలూకాజ్యోర్డులు యూనియనుబోర్డులు మునిసిపాలిటీలు అన్నియు ఈవిధ ముననే తీర్మానములు గావించవలయునని కేకపట్లగారు కలహా ఇచ్చిరి. తాడిప్రతియందు జరిగిన మాడవసభకు ఆర్. వి. లక్ష్మీ కాంతరావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సభాంతమున నాయుడి గారికి కొంతమొత్తము బహుమానముగ ఇవ్వబడినది.

అస్పృశ్యచే వారముదినములు నాయుడుగారు తాడిప్రతి యిండిరి.

28 వ తేదీన ఆకంఠపురమునందు గాంధీచావులో ఆర్. సభాపతిరావుగారి అధ్యక్షతకు ఒకసభ జరిగెను. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల కార్యకులు మోసపుచ్చుటను ఖండించుచు, కలసరాజ్యములకు భారతీయ కార్యకులను కంపుటను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిషేధించవలయునని తీర్మానములు గావించబడినవి.

వీరింకను హిందూపూరు వెనుకొండ నగరములకు వెళ్లెనని ఒక విలేఖనుడు మాకు వ్రాయుచున్నాడు.

వంగరాష్ట్రమున అరాజక కుట్రలు

ప్రభుత్వసభ్యుని ప్రకటనము

28 వ తేదీన వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వ సభ్యుడు వైశాన్యను గారు కలకత్తానగరమున వంగరాష్ట్రప్రతికల ప్రతినిధులతో మాచ్చటించెను. ఇటీవల జరిగిన ఘోరములన్నియు అరాజక కుట్రలకు సంబంధించినవే యని నమ్ముటకు కారణములు కలవు (వీరినుండి 10 మంది కలసి 5 ఘోరములను చేసినని పోలికువారు వారివై కేసు చేసిరి. కాంకరితోలాహత్య కేసులో ముద్దాయాలు ప్లేటుమెంటు నివృత్తుయేగాక యింకొకడుగూడ ప్లేటు మెంటు నిచ్చెను. నెను కటి క.ద్ధ తిని మరల బలవంకమున మునుపులను కుట్రలలోచేర్చి వారిని నిర్బంధించుచున్నారని స్పష్టమగుచున్నది. "దేశముకొరకు మీరు పాణములను కదలుటకు సిద్ధపడవలెను. ఇతరుల ప్రాణములను తీయవలెను. నాయకులెట్లల నెన్నడును ఆత్మీకమింకనూడదు" అని యువకులకు బోధించుచున్నారు. ఎవరోకొందరు చాలున నుండి యువకులచే నతి ఘోరకార్యములను చేయించుచున్నారనుట కిటీవల జరిగిన దారుణకార్యములే నిదర్శనము. దోషితులకుల నాన్దొంపబడిన ధనము ఉద్యమము కొలకు వ్యయపరచబడునని నాయకులు బోధించుటచే యీ ఘోరకృత్యములు సలుపుచున్న యువకుల కాధనమున వారి సంగతులేదు. కాంకరితోలాహత్యకేసులో నాంతకుడు జర్మనీ పిస్తోలునువాడెను. అట్టి పిస్తోలు యిప్పుడు యిండియాలో విక్రయంపబడుటలేదు. అప్పుడుదొరికిన తూటాలకంటితూటాలనే యింతరహత్యలలోగూడ వాడిరి గాన ప్రజల్లిటి ఘోరములను నిరసింపునటుల ప్రతికూ ప్రజలను ప్రోత్సహింపవలె నని వైశాన్యనుగారు నుడిరి.

కాంకరి తోలాహత్యకేసు

ముద్దాయా ఆపీలు

కాంకరితోలా హత్యకేసులో ముద్దాయ బరింద్రకుమార ఘోషకు మరణదండన విధింపబడినది. అందువైపులు బెదిరికీ ఆపీలు చేయుటకు అనుమతి నొసంగవలెనని ముద్దాయ న్యాయవాది అద్యక్షేటు జనరలును కొరగా అందులకర దాగిరించెను. 29వ తేదీన ప్రధానన్యాయమూర్తి విజ్ఞప్తి కంకుటను (ఆ. పే)

రంపవీరారి

సేనాధికారి హామెలుగారి రిపోర్టు.

గతము మొత్తం ఆర్థిక పరిస్థితి సేనాధికారిగా నున్న హామెలుగారి తన ఆధికారము కడలివేయువరకు ఫిర్యాదులను ముగియక నివేదిక నివ్వని కోరిక. ఏదన్న కారణమునగా ద్వారా వంతు మనియు, ఫిర్యాదు కారణము తేలియో ఆరేదని కనుగొను మనియు ఆజ్ఞాపించిరి. గ్రామస్థులు శ్రీరామరాజుగారిలో గలియుటకు ఎట్టి యనుకూలత కారణమునో, యిటువంటి నిర్ణయమునో గొలుచుటకు మార్గము లేనియో తెలియజేయుమని మోడ కోరిరి.

2. ప్రభుత్వమువారికి విప్లవ మగు నివేదిక మొట్టి హామెలుగారి కడముండి వచ్చుటచే ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను, ఇనస్పెక్టరు జెనరలుగారి రిపోర్టులతోను మోడ ప్రయత్నింప కనుకట్టిరి.

3. హామెలుగారు ప్రాయశః సరికి, దీనివలన 1922 లో పోలీసుల కంటే జరవిన సమరముల ఫలితముగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఈ సంగతి నిర్దేశంక కష్టకారములను నున్నామనుట జరుపుచునే యుంటిమి. అందుచే ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి.

4. ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి.

5. ప్రభుత్వాధికారియైన తిరుగుబాటు ఉని ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి.

6. ప్రభుత్వమువారిపై తిరుగుబాటు గావించుటకు ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి.

7. రాజు ప్రయత్నములు సాగుటకు సహాయపడెన కారణములు:—

- (1) విప్లవకారణమున నూడెను దివ్యులీ కమిటీలొకటిగా నున్న శ్రీ బాస్తియన్ గారు, వారి కోర్టు ఓకేరీరు సులూసు సిక్రే గారు కూలీలకు జేసిన యవమర్యాద, అట్లగుట వారి యచ్చి పరిణయమునకును; (2) గామ స్థలస్థులు, గామ గంకన్నగోలకు కోర్టు భూముల గ్రాంటునుగూర్చి గల స్వంత యుద్ధములు; (3) భూస్వామి పెద్దలను గ్రామ నాయకులుగా నుండి పంపకదాఖనకు కోర్టు గుర్తలవిషయమున, ఇప్పుడు గల గూర్చి కమిటీలను బాస్తియన్ గారిలో గల విషయము; (4) పోలీసు వ్యవస్థలపై జేసిన కట్టుబాటు విషయమున విషయము; (5) ఇతరు మొదటి కారణమును గూర్చి, హామెలుగారు పోలీసులను కట్టు ఫిర్యాదులు విచ్చి ను, విశేషముగా

నేడయు తదు. ఫిర్యాదులను కనుగొని నా తులన దీని గూర్చి చెప్పిరి. కాని యిం దెవరను, తక్కువ కూలీని గాని అనుభవము గాని తాను పొందినట్లు చెప్పిరి. మూడవదాఖన కూలీలను సత్యముగా, ఇప్పుడు ఇప్పుడు కనుగొనిన కట్టి ప్రకారము యెవరినైన బాధ్యత వేయుటకు నీలలేదు. ప్రభుత్వమువారు విశేషముగ పోలీసులను అవసరమునకు తీసికొని బాస్తియన్ గారిపై సేనాధికారిగా తెలియజేయు మని ఏదన్న కారణమునగా కోరిరి. 2. ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి. ఏదన్న కారణమునగా ఫిర్యాదులను ముగియకనుకట్టిరి.

9. ఇటువంటి ఇట్టి తిరుగుబాటులు జరుగకుండ జేయు ఏర్పాటులను గూర్చి విశేషముగ నెట్టి కారణమునకును సమయము గాదని ప్రభుత్వమువారు వలించెదరు. ఈవిషయము తమకు మనస్సు ప్రత్యేకముగా గూర్చి తమకు భావియందే కనుక, సంబంధించి యున్నది. ఆ సావమున ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రభుల కళాకారుల తక్కువ చేయవలెను. ఎక్కువగా సంపూర్ణమైన కాపురం నుంచు గూర్చి పోలీసు సంస్థానిచ్చి వ్యతిరేకములకు తగిన ప్రయత్నములు జరుపవలెను. అట్టి తగిన విప్లవమైన సలహాలను తెలియపరచ మని ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారిని, ఏదన్న కారణమునగా కోరెదము.

ఇ. ఎస్. లాయర్, అక్టోబరు మాఖ్యకార్యకర్త. శ్రీహామెలుగారి రిపోర్టు రాజు ఫిర్యాదు

పోలీసులను దీనివలనకు తగిలియున్న మనస్సులతో జరుగుచున్న విప్లవము సాధారణముగా 'రంపవిప్లవము' యనబడుచున్నది. రంప-విప్లవము మనస్సులలో విప్లవము నిజముగాలేదు. కాని మూకారము, పెద్దలను, నూడెను మూకలలోనే విప్లవము జరుగుచున్నది. అట్లగుటచే అయిదువలనలో నున్న విప్లవకారుల యొక్కరగా కచ్చయివచ్చారు. ఇటువంటి తిరుగుబాటులను నివారించు దివిర కష్టమగును జరిగినది. వాటివలన, కొండవారు కాక దీనికి వల్లభులొకరినా దశ అట్లు శ్రీరామ రాజు నాయకత్వము వహించి నడిపించుచున్నాడు.

ఇకనుంచి దీనికి "రాజుఫిర్యాదు" యను నామము కచ్చయ గాన ముందుగా రాజుయొక్క చరిత్రకొంత కచ్చి వాని యుద్దేశము వానికి కొండ్రవలలో గల గొప్పమునుగొనిగూర్చి యింట్లకు చెప్పవలెను.

అల్లూరి శ్రీరామరాజు

అల్లూరి శ్రీరామరాజు ఈ తిరుగుబాటును కృష్ణాజిల్లా భీమవరం లెంబాకా మొగల్లు యను గ్రామమునందు 16, మే, 1898 లో జన్మించెను. ఈతనికంటే ఛాయాకావ్యము తిరుమల తిరిగి జీవించు కడపుకొను నొక సామాన్య డనితన యింకేమియు తెలియదు. ఆయన 14 ఏండ్ల క్రిందకు నేకుటుంబములో గల రాజమహేంద్రవరము వెళ్లెను. అచ్చటనే రాజు బాల్యమున విద్య నభ్యసించెను. రాజు విశాఖపట్నము ఎ. వి. ఎ. కాలేజీలో 20, సెప్టెంబరు 1912, క ప్రవేశించి 4 ఫాస్టువరకు పోగానే తేదీ 2, జూలై 1913, క విడిచిపెట్టెను. నీమట్టు ప్రవేశిల్లాలో నర్సాపురమునకుపోయి, తనవలెకంటే అల్లూరి రామకృష్ణరాజు, (తాగిల్లా) కడపజిల్లా టెయిలర్ ప్రొవీడెన్సులో చదివెను. అచ్చట కొన్ని నెలలు మాత్రమే యుండి పిమ్మట (డిబిబిటి) కాగా తల్లిని తిరుమలగొని తనకి తోయెను. అచ్చట యెంతకాలముండెనో తెలియదుగాని, అట్టి చిన్నప్రాముఖ్యుల గూడ పీఠికకట్టుకొనెన యుద్దేశముల గల మాయ, తనతోడిబాంధరు సృజనములకు దయ్యములను విం

తలను చూపుటకు తీసికొని పోయెడివాడనియు తెలియజేయుచున్నది. నీమట్టు యాతనిగూర్చి తెలియదుగాని, అయిన చెప్పెడి ప్రకారము 1918 లో నీతనుమనస్సులోనిపోయి 8 నెలలు కంబంకొండవారు టి. టి. గా నుండెని తెలియజేయుచున్నది. పిదప గోదావరికి ఉత్తరగట్టుననున్న పాపికోడలమండలములోయొకప్పుడు నొకవిద్యపుండుని గా ప్రజల చే భావించుకు బట్టెను. అతడు చాని దర్శించుకొని పాపి, ఫలముల పోసగుడుండెరి.

1921 జూలైలో జరలి, మల్కాగిరి, బస్తూరమిదుగా నాసికకు కాలిడకను తీర్థయాత్రనుజేసి తిరిగివచ్చి తిరిగి వచ్చెను.

పిదప నూడెను కొండలనున్న టిరిగిరి అంటాడ, రుతుల పెద్దలను మొదలగు గ్రామముల ననేకములు జూచెను. ఈ ప్రయాణములో నంతటి మధ్యపానని మేధాముగూర్చియు, తంజావూరుగూర్చియు ప్రజలకు బోధచేసికొట్టుటలో బిల్లుపొట్టు కొక పంచాయతీలను స్థాపించుదని చెప్పెను. (కమిటీ యిది యందు కొండ్రవల కట్టుకొనెన విశ్వాసము గలిగి యిది కమానుకట్టుల గలవని చెప్పకొనిరి.

అనక కృష్ణదేవిపేటలో 28 క తేదీ జనవరి 1922 లో ఫిర్యాదు జరుగునను వార్తలో రాజు గాత్రము వికలమైనది. 2 తేదీ ఫిర్యాదులో ఫిర్యాదుజరుగని వదంతి ప్రబలియున్నది క్రిష్ణదేవిపేట పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జిల్లానూకరింపెండెంబునకు తిరిగివచ్చెను. పెంటనేజిల్లా నూకరింపెండెంబు శ్రీ. వైస్ గారు గ్రామములచ్చిమచి, ఫిర్యాదుజరుగుటకు నూచన తమియు తేనెయు అట్లు శ్రీరామరాజు తనకొండ్రవలలో వచ్చి గ్రామముల కొల్లగొట్టునని వదంతి మాత్రము గొదనము తెలియజేసెను. గ్రామముల మాత్రము వదంతి నమ్మకొని యారాత్రిపోలీసు స్టేషనులోను పొలములలో నుండుకొనిరి.

వైస్ గారు రాజును జరిగింపగా పిర్యాదుల తననెత్తు యుద్దేశ మెంతమాత్రము తేదని చెప్పెను. పిదప నాతనిని పోలీసులతో నుంచి మూడవదాఖన కాపురం గా నుండవలెనా జూరొనిరి. 21 నెలలవరకు పోలీసు నిఘాకొండ కట్టుకునుదాదాపులను సజ్జాగివలె నుండెనుగాని తనవర్తనలకు యాపాతీనకాపురం యెప్పుడునుండచే పోలీసులతో యన్యాయము గూర్చి శ్రీ. ఫాజులొకరినా పోలీసులను దీనిజూరే నేజి స్త్రీలుగూర్చి పిగ్గాడుజేసెను. ఈకను రాజుగారి అడ్డతీగల కడ నున్న నెట్టితట్టి గ్రామమునకు పంపిరి ఎర్రముల భూమి జూరొనిరి. నైగా దుచ్చెత్తి మూడవదాఖన గాత్రం యెల్లకట్టిచి యచ్చునియు, భూమినున్నట్లు తెలుసుకొని యెప్పుడునుండచే పోలీసులతో నుండుకొనిరి.

రాజు తప్పిపోయెను. నెప్పుడుగా నచ్చట నుండుటకు దీక్షింప గూడలేదు.

ఫాజులొకరినా పోలీసు నిఘాగూర్చి మరల ఫిర్యాదుజేసి, నేపాలు యాత్రనుపోవుటకు నదీక్షింపట్టు దెలిపెను.

ఫాజులొకరినా నెంటునే పోలీసునిఘాను తీసివేసి నేపాలు వెడలుట కట్టి యెసుగిరి.

రాజుకు నేపాలు వెడలు యుద్దేశములేదు. ఇప్పుడాయన కడ్డులేకుండ మనస్సుకుండునని తిరుగుటకు విజయిగెను. కడక సునుకుట చిక్కగా నే ఫిర్యాదుల తేదీ నెత్తుటకు తగిన సమపా యములను జేయుచుండెను.

నన్యూని జేమము నున్న తేదీకట్టుకొని, ఫిర్యాదుల తననెత్తుటకు ప్రయత్నించి నట్లు అచమానింకుటవలెన వాని కి భూవనతి, కృపాము, కృతసాయన సదుపాయముల పోసగిరి ప్రభుత్వోద్యోగియొక్క వింతవర్తనలకు అక్కర్లేకరముగా నున్నది. ఫాజులొకరినా రత్నము చాల బిల్లుగా నుండుటచేత, రాజుగారి నేరములేదను జాతనయు, స్థానిక ప్రజలకు వాని వైవత్తీయందు గల గౌరవమును దురభిప్రాయమున దించివె.

దుచ్చెత్తి మూడవదాఖన రాజును వేదధాతునిగా నెంతి, యెప్పుడునో, అతనికి కృపామును యెప్పుడు బలవంతమునైతే యెచ్చెను.

రాజును మనస్సులలో నుండి తిరిగివేయ వండుట గొప్ప పొరబాటు.

రాజుగారికి వారివైకల ముందుండి యాధికారము తెలిసి కొనుటకు గాను మనస్సు ప్రజలను గూర్చి కొంత కెప్పలని యున్నది.

ఇతరభాగములలోని వారిని యొక్కదనున్న మనస్సు ప్రజలకు చాలభేదమున్నది. ఇతర కొండ్రవలలో నున్న ఉత్సాహము చోక్కురకస్సుభావము వీరిలో లేదు. వీరు మూఢ సమృద్ధి గలవారున, కర్మసానులను, పరమభక్తులను, మూర్ఖులను, గడుసుదనులు గలవారును.

లాలా లజపతి రాయ్ - రిప్రకటనము

అవసర సభలో శాసన సభాప్రవేశ మామోదింపబడినను నేను శాసనసభలకు వెళ్లను

సమాధానము కుదిరి వికనుత్య మేర్పడినచో నేను కాంగ్రెసును వదలి ప్రత్యేకముగ చేసేవ చేసేనను

శాసనసభలను ప్రయోజనము లేదని నేను బాగుగా నెరుగుదును.

ప్రస్తుత రాజకీయస్థితి

నేను (29 వ తేదీ) లాలా లజపతి రాయ్ గారు సోలను ముడి యావకమును చేసిరి.

“గాంధీ మహాత్ముడు కారాగృహమున నున్నాడుగాన మనము మహాత్ముని విడిచిపెట్టవలెను. ప్రయత్నింపవలెను. మహాత్ముని స్థానమున నిలిచి పనిచేయుట కైది త్వరలో జరగవలసి చేరవలసి నా నామముగా ఎన్నుకొనవలెను.

ఈలోగా జులై 19 వ తేదీన సాగుచుండలేననుగాని దొరతనమువారు మంత్రో రాజువారములను జరుపునట్లు నిర్బంధించి యింకాసాధనముల నొనర్చి నూదింపినచో వారిని నిరసించునాడను. ఇప్పుడు కాంగ్రెసులో రెండుకక్ష తేర్పడినవి. ఆరెండు కక్షలవారికి సమాధానమును కలిగించి వారందఱును కలిసి చేసేవ చేయుటకు ఆగిన ప్రయత్నము నొనరింపబడుచున్నది. ఇది ధాన్య కర్తృత్వముగా నున్నది.

శాసనసభలపై నాకభిమానము లేదు. శాసనసభలు నిష్ప్రయోజకము లని నేను బాగుగా నెరుగుదును. వాస్తవికముగా నాకెట్టి దుర్భాగమును లేదు. మిత్రవాదులలో క్రేస్తులగువారు వలుపురు క్రొత్త శాసనసభల కేగి వానిలో మునిగిపోయిరి. ఇప్పుడు కాంగ్రెసువారు శాసనసభలకు వెళ్లకు కనుమరించినచో వెళ్లినవారిలో కొందరికికూడ నట్టి గతియే వట్టవచ్చును.

దాను, నెహ్రూ, అబ్దుల్ గాఫర్ వంటివారు అసహాయాద్యమును వలయునయిన ప్రభుత్వోద్యోగములను స్వీకరింపకునయిన ప్రమాణము చేసి శాసనసభలకు వెళ్లినచో వెళ్లినవారందఱునుగూడ మిత్రవాదులతోనే శాసనసభలలో మునిగిపోయి కాంగ్రెసుకు దక్కకుండ పోయెద రహదయను గావలెను. శాసనసభలకు వెళ్లి పనిచేయవలెనని స్వరాజ్యకక్షమువారు పట్టుదలతో నున్నారు. శాసనసభలకు వెళ్లదగినను తీర్మానము అవసరమైనచో నామోదింపబడినచో స్వరాజ్యకక్షమువారు కాంగ్రెసునుగడలి పోయెదరు. ఇట్టి ప్రమాణము కాంగ్రెసును వదలి పోయినచో కాంగ్రెసుకు చాల దురభిప్రాయము కలుగును. నేను గయా మహాసభలో నున్నచో శాసనసభలకు వెళ్లదగినయే సలహా నిచ్చి యున్నాను. ఇప్పుడా స్థితి వాటిపోయినది. ఇప్పుడు మాకు ఆరకాశము మాత్రమే ఉన్నది.

(1) బహిష్కరణమును నిర్విప్రచారము చేయవలెను
(2) ఎన్నికలకు నిలిచి ఎన్నుకొనబడినవారు ఆభిలభ్యురత కాంగ్రెసు కంఠమువారి జ్ఞానుసారము వారినిర్ణయము కలిగింపవలెను శాసనసభలలో మెలంకుటకు పూచిబడినవారిని మాత్రమే ఎన్నుకొనుట.

(3) అసహనసభలో విప్లయంబున వరకుల కలిగింపవలెను శాసనసభలలో పనిచేసేవను అంగీకరించుచు శాసనసభలకు పోగోయవలెను మాత్రమే అనుమతి నొసగుట. 2; 3, పద్ధతులలో చేసేవనుగూడ మొదటి పద్ధతి కన్నెక్కువయే యగును.

శాసనసభలకు వెళ్లి అచట కార్యసభాసమును కావించి దొరతనమువారు మనవరతుల కొప్పు కొనునటులను గాంధీ మహాత్ముని వదలునటులను చేయుచుటకును క్రొత్త శాసనసభల సహాయమును దొరతనమువారు కఠిన శాసనములను ప్రయోగించుకుండ చేయుటకును మాత్రమే శాసనసభలకు వెళ్లవలెనను విషయమును స్పష్టముగా గ్రహించవలెను.

తక్కినవారందఱును అసహాయాద్యమును వదలకుండ బాధ్యతీర్తిరావలెను. ప్రభుత్వము నిర్వాహణధానమును కొనసాగించవలెను.

శాసనసభలలో అసహాయపద్ధతి నవలంబించుకున్నచో సభాప్రవేశము నిష్ఫలము.

ఈమానుకర్తృత్వలలో ఏకపక్షము బహిష్కరణపక్షమువారామోదింపవలెను తెలియను. కాంగ్రెసువారిలో మరల ప్రత్యేకమును కలిగించుటకు నాకెంతసాధనము లేనియెను కనబడుట లేదు. ఎట్టి కష్టపద్ధతులు కలిగినను వికమర్శముకు కలిగించుట తత్వవశము.

ఏదో ఒకపక్షము నవలంబించి పనిచేయుటకును ఇప్పుడు పాల్గొనుటకును కలిగిన ఆలోచనము నాకెప్పుడు లేదు. మోక్షముని కొరుచున్న సమాధానము అవసరసభలో కలుగకున్నచో నేను కాంగ్రెసును విడిచిపోయి ప్రత్యేకముగా చేరవలెనని చేసేవ చేసేనను.

అవసర మహాసభలో సభాప్రవేశ తీర్మాన మామోదింపబడినను నేను శాసనసభలకు వెళ్లనని వాగ్దానము చేసినను.

అని లాలా లజపతి రాయ్ గారు ప్రకటించిరి. (ఆ. (కె))

బాబరు అకాలీల కేసు విచారణ

వక్రీకావరణిధులను మరల రానిచ్చిరి

ఈ కేసువిచారణను నుటకు వక్రీకావరణిధులు రాగూడదను ఉత్తరువును మరల రద్దుపరచిరి. వక్రీకావరణిధులను బాబులూ చూపినవారి నందఱిని రానిచ్చెదము. వారు (సా.సి. కొనిన విషయములను మేము పరిశీలించిన విషయము వారు ప్రకటించవలెను. ఫిర్యాదీలసాక్షులను కాపాడుటకును అసత్యములు ప్రకటించబడకుండ చూచుటకును యిది అవసరమని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను.

సాక్షి విచారణ

ఖానుసాహెబు ఫజలులహం (సి. వి. డి. ఇన్ స్పెక్టరు) గారు సాక్షులుచ్చిరి. అత్రాగిరులును యితరసాక్షులును చెప్పిన సంకతులనే నేను తెలుపుచున్నాను. “దొంగకనములను లభించిన భవనంలో నుండి రెండు కుపాటలను ఒకడు స్త్రీకేటించి యంత్రమును కొనిరి. ఆయంత్రమును అకాలీదోబాపతి కను ముద్దించి గ్రామములలో సంచితల సుచితముగా పంచి పెట్టిరి. క్రభుత్వమువై ప్రజలకు ద్వేషము కలిగించి ప్రజలకు చురకలను బంధమును సుదేశమును కలిగించి విప్లవమును ప్రజలను సిద్ధపరచుటకే వారాంత్రములను ప్రకటించిరి. ఉపన్యాసముల నిచ్చుచుం రి వైగా కరపత్రమును కూడ ప్రకటించిరి. క్రభుత్వమును ప్రచారముచేయువారిని క్రభుత్వబాదులను చంపుటకు నిర్ణయించిరి. వక్రీకావరణిధులను ఆయాభులను కొనబడును భవనము నడించుటకు బంధిపోటులను జరుపవలెనని తీర్మానించిరి. 1922 జూలై నెలలో ఆరెన్సు చేయబడిన మాస్టరు మోరాసింగు వారిలో నొకడు. మోరాసింగును ఆరెన్సు చేయుటకు కారణ భూతుడను పోస్టుమాస్టరును చంపుటకు జనరల్లో ప్రయత్నము జరిగెను. ఫిబ్రవరిలో జయిల్లారు కిల్లుసింగును దివాను అను ఒక బాటును వధించిరి. మార్చి నెలలో జమనూరు రైలుస్టేషన్లో దోపిడి చేసి రైలువారిసాక్షుల నేషనుమాస్టరునుగొనెమ్మును కూడ హరించిరి. ఒకలంబార్దూరును ఆరెని మనుషులలో నొకనిని చంపిరి. ఇంకొక మనుషునిచేయి నికీకేసరి. మార్చి 10 వ తేదీన కిల్లారు పోలీసులైయునింగు నూకూలులో హెతుకనిస్తేటు లాబుసింగును చంపిరి. మరియొకవారమునకు లంబార్దూరు హారాసింగును హత్యచేసిరి. ఏప్రిల్ 18 వ తేదీన జలం దరు జిల్లాలో నింపించుచున్న ఫింఛెను నుచేదాడు జ్ఞానసింగుగారి యింటికి పోయి ఆరెనిని వధించిరి. అని అత్రాగిరు ఆసాసింగు వాతో చెప్పెను. విషయము దొరతనమువారు సి. వి. డి. ఉద్యోగులను వధించిరి. ఏప్రిల్ 22 వ తేదీన చాలమందిని ఆరెన్సు చేసిరి. దాను 20 తేదీన కేసు బాబూ కాంతాసింగును రైలుబండి నడుచుచుండగా ఆరెన్సుచేసి అత్రుదరినెద్ద కొన్ని ఉత్తరములును వట్టింపబడిన ఒక పిస్తోలును ఆరు తూటాను దొరికినవి. బాబరు అకాలీల ప్రకటనమును దిట్టల వివరింపబడెను. (1) మంచుకుల నందరిని డెంగుపరచెను (2) క (కు) వు ల తో పోరు నుంపరచెను. (3) మోసము చేసినట్టియు పారిపోయినట్టియు అత్రావరణిధుల నట్టియు బా బు లు అకాలీల నందరిని చంపివేయవలెను. అని వారి ప్రకటనపత్రములలో నున్నది. అనియాసాక్షి చెప్పెను. ముద్దాయిల న్యాయవాది లాలా గ్రంధసాహెబుగారు వ్రాసు కరితుచేసిరి.

బాబరు అకాలీల కేసు

కేసువిచారణ లాహోరు సెంట్రలుజయిలులో జరుగుచున్నది. 62 మంది ముద్దాయిలలో 14 గురు వాదించుచున్నారు. తక్కినవారు వాదించుటలేదు. (ఆ. (కె))

డాక్టరు కిచలూగారు

ధిల్లీ నగరమున నున్నారు
25 వ తేదీ ఉదయమునకు డాక్టరు కిచలూగారు ధిల్లీ నగరమును చేరిరి. అవాడు సాహెబులము బహిరంగ సభలో వారుపన్యసింపిరి. (ఆ. (కె))

కె న్యూ నిర్ణయము

నేషనల్ లిబరలుల యాజ్ఞేపకసభ
నవంబరు 2 వ తేదీన బొంబాయిలో గా. శ్రీనివాసరాస్త్రిగారిధ్యక్షతకీంద కన్యానిర్ణయము నాజ్ఞేపించుటకునేషనల్ లిబరల్ సంఘమువారు సభ జరిగెను.

బొంబాయిలో గోవధలు

కార్పొరేషను తీర్మానమునకు మహమ్మదీయుల ఆక్షేపణ

బొంబాయిలో గోవధకాలలో కొన్నిసార్లు లావు “వక్రీకావరణిధులను వధించరాదను తీర్మానము బొంబాయి శాసనసభలో కామోదింపబడినందున దాని నాజ్ఞేపించుట కరకు మహమ్మదీయులు బహిరంగసభను చేసిరి. ఈతీర్మానము మహమ్మదీయుల మతభక్తులకు విరుద్ధముగాన చాడు దీని కత్తికమిత్రులగు గాన కార్పొరేషనువారి తీర్మానమును రద్దుపరచు కొనవలెను ఉలేమాలు బాజీయములందు కల్పించుకొనరాదని నండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు లక్నోలో నున్నప్పుడు చాల అసమానకరముగాన నెహ్రూగారు మహమ్మదీయులలో విరోధములను కలిగించుకొనిపోగెలెను. ఈ అసమానకరముపరిహర మొనరింపవలెను. అనుతీర్మానము గానసభలో కామోదింపబడెను

బొంబాయి ప్రాంతకేంద్ర విచారణసంఘమునకు గర్భావస్థలోని గర్భవతులను నిండుమంపవలెనని. అట్టిబరులో ఈకేసు ఇండియాకు బయలుదేరును.

నాగపూరు స్వరాజ్యపక్షము

శాసనసభల ఎన్నికలు
భారత శాసనసభలకు స్వరాజ్యపక్ష ప్రతినిధిగా అభ్యర్థించుకొని నాగపూరు స్వరాజ్యపక్షమువారు నూచించిరి.

నాభాలో అకాలీల ఆరెన్సు

సిక్కుల సత్యాగ్రహదీక్ష
నాభావాస్తవ్యులకు నిద్దరు అకాలీలు నాభాలో జమ్నాలో క్లాస్సిక సభనుజరుపుటకు వెళ్ళగా వారిని 108 క్రింద ఛార్జీలనువారు ఆరెన్సుచేసిరి. 5రోజులవరకు వారిని రిహండులోనుండుటకు మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువుచేసెను. కాన యిక చాలమంది అటాకేసి సత్యాగ్రహమొనరించెదరని లాహోరు నేషనుజ్యుతిక ప్రకటించెను.

ఫెంచిమాన మొదటి ప్రయాణికులలో పోవుచు మార్గ మధ్యమున బ్రద్దలెనది. ఒక క్రయాణికుడు చనిపోయెను. 9 గురికి గాయములు కలిగినవి.

మౌలానా మహమ్మదాలీగారు

జాన్సితో ఘనముగ స్వాగతము

మౌలానా మహమ్మదాలీగారిని స్వాగతము తెలుపుతూ (తెలుగులో) బీజపూరునుండి 27 వ తేదీన జాన్సి తీసికొనబడింది. చాలమంది పోలీసువారును పైసకులును గూడ అబండిలోనే వచ్చిరి. రావల స్వచ్ఛతకు 11 గంటల ముందుగానే రైలుబండి జాన్సి చేరువకు వచ్చినది. వారిని తిరుగుబాటు వాదనను చాలమంది హిందువులును మహమ్మదీయులును జాన్సిలో రైలుస్టేషనువద్ద చేరయ్యుండిరి. పోలీసునాపర్లుంటును చాలమంది కానిస్టేబులునుగూడ వచ్చిరి. సహాయదారులైన ఒకచేత భుజానును భరించి రెండవచేతిని భుజముపై నిడుకొని మొదటితరగతి రైలుబండి గవాక్షమువద్ద నిలచిరి. ఆయనవనము మందహాసభానుభవమై అలరారుచుండెను. ప్రజల జయ జయ ధ్వనుల నాలించి మహమ్మదాలీగారు హరిక వందనము లాసరించిరి. వారు కొంచెము చిక్కియున్నట్లు కనబడిరి. వెంట వచ్చిన బీజపూరు కారాగృహలోద్యోగులు మున్నగువారి కరస్పెక్షనను గౌరవించిరి. భోజనకాల రైలుబండి భాజ్జామా హాంగము చేసికొనిరి. పిమ్మట జాన్సి కారాగృహలోద్యోగులు వారిని స్టేషను వెలుపల నున్న చుట్టు తెరలుగల మోటారు బండిలో నెక్కించి. 4 అల్లా హా అ క్బు థ, గాంధీ కి జయి అను బయటపడి ధ్వనులు చెలగుచుండ మోటారు కడుచేయున వెడలిపోయెను. మౌలానా గారిని జాన్సి చేరసాలలో పాశ్చాత్య ఖియాదీనులునుతావును నుండిరి. 29 వ తేదీన వారిని కడలవలసి యున్నదిగాని ఎవరు నెపుడు వదలెదరో తెలియదని జాన్సి నుండి వార్త వచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)

విశాఖపట్టణమువారి ఉత్సాహము

మౌలానా మహమ్మదాలీ గారిని వాల్తేరులో వెనకఅరెస్టు చేసిరిగాన వారివలకు తీసికొనబడినట్టిరాత్రి(29) వారి కవల సే విడుదలచేసెదనని వకంతి ప్రకటించిరి. వారిని బీజపూరునుండి రైలులో హట్టిమీదుగా జాన్సికి తీసుకొనివెళ్లిరి. అటు నుండి మొగల్ పూర్ కా యి, భరగ పూ రు ల మీదుగా తీసికొని వచ్చెదనని తెలిసినది (ప్రత్యక్షానిలేఖరి తంతివార్త)

సింహాళము గవర్నరు నిరంకుశాధికారము

కాంగ్రెసు ప్రచారకుని వెడలగొట్టుట

తిరువళ్ళూరి కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు లక్ష్మణుని పిల్లగారు సీమాళమున కేగి కొలంబోలో సీన్సీటు 58 వ గృహమున నివసింపుచున్నారు. “నా కష్టము లేనివాని యీదేశమునుండి వెడల గొట్టుటకు 26-10-26 వ తేదీ గల బిట్టిను ప్రభుత్వము వారి ఉత్తరువు ప్రకారము నాకు గల అధికారమునబట్టి మీరు యీనెల 25 వ తేదీలోగా సీమాళమునుండి వెడలిపోవలసిని సింహాళము గవర్నరు 24 వ తేదీన పిల్ల గారికి నోటిసు ఇరిపెను. 24 వ తేదీ సాయంత్రము 5-25 గంటల వేళ ఆనోటిసు పిల్లగారి కందినది. (ఆ. ప్రె.)

రైల్వేలో ఐరోపీయనులకు మూడవతరగతి కంపార్ట్ మెంటులను ప్రత్యేకింపవచ్చునా?

ప్రయాణీకుల సౌకర్యముకొర కట్లు చేయవచ్చును

కలకత్తా హైకోర్టునాటిర్యు

బొంబాయి హైకోర్టునుండి ఐరోపీయులకై ప్రత్యేకింపబడిన బండిలో సెక్కితేచిపో ముగ్గు పోసందుకు 5 రూపాయల జరమానా నిధిం ప బడిన భూషేం ప్రభుత్వాదర్శిగావించిన న బిట్టి ను కలకత్తా హైకోర్టు వారు విచారించి ప్రయాణీకుల సౌకర్యమునకై మే ఉద్దేశించి భిక్షుభిక్షు ఆచారములతో భిక్షువాతులవారికి ఒకటిరెండు కంపార్టు మెంటులను ప్రత్యేకించుటలో తప్పేమియులేననియు, కేవలము ఐరోపీయులకేయని బండ్లను ప్రత్యేకించుటకు మద్రాసు బొంబాయి హైకోర్టులవారు అంగీకరించినట్టి ప్రాధికారమున్నట్లును తానుగిరితపనయు, కన్వయించి అట్టియు నిరాకరించిరి.

మదరాసు ఆయుర్వేద కళాశాలచందా

కృత్తాచలం తాలూకా బోర్డువారుమదరాసుఆయుర్వేద కళాశాలకు రూ.50 చందానుయిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. గవర్నరు మెంటువా తీర్మానమును పీటోచేసిరి. ఆ వెనుకనే ఆ కాలేజిలో విద్యార్థికి 4 యెండ్లకు నెలకు రూ. 15 స్కాలర్ షిప్ కుగా నిచ్చుటకు జేసిరి తీర్మానమును భూతవరచిరి.

“ఈ దిగువనిచదువడమైంది:— కృత్తాచలం తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి కద్దమంజీ నెం. 1995 టి. వి. 12 జూలై / 1922.

అర్థం:— మదరాసు ఆయుర్వేద కళాశాలకు చందాను భూతవరచుటకు పీటోచేసిరి. గవర్నరు మెంటువారు చింతిల్లుమన్నార్. మదరాసు లోకబోర్డులచట్టము 1920 ప్రకారము యిట్టికర్మ ప్రానికప్రజల సమయాములగుగాని, ఆరోగ్యమునకుగాని విద్యాభివృద్ధిని తోడ్పడదు రుకచెదము.

(2) ఆయుర్వేద కళాశాలలో విద్యార్థికి యాదీగున వరతులపై స్కాలర్ షిప్ యిచ్చుట కంగీకరించెదము.

(1) విద్యార్థి లోకబోర్డు యావరణలోనివాడే కాకలెను.

(2) లోకబోర్డువారు యిచ్చువర వేతనమునకు ఏ డెండ్రుకు లోకబోర్డు వారికింద పనిచేయవలెను.

బి. రామారావు, డిప్యూటీ కార్యదర్శి.

చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము 14-4-23 మొదలు 30-6-23 వరకు లెక్కలు

నిలవ	రూ 212 9 10
స్వరాజ్యసేవి వనూళ్లు	88 5 6
కత్తి	1 2 0
రాటములు	8 1 9
పుస్తకముల విక్రయము	9 0 0
భిక్షకు	11 5 0
గాంధీవ్రతము	0 8 0
గాంధీ విద్యాలయము	5 0 0
సభ్యులచందాలు	819 18 6
మొత్తము జయ	రూ 655 18 7
భిక్షు	
రాటములకుగాను	0 4 0
గాంధీ విద్యాలయము	9 8 0
ఇతరభిక్షులు	8 11 6
ప్రచారకులకు	68 4 0
మొత్తము	81 11 6
నిలవ	రూ 574 2 1

మద్రాసు శాసనసభ రద్దుజేయబడుట:— ప్రస్తుత మదరాసుశాసనసభ సెప్టెంబరు 11 వ తేదీనుండియు రద్దుజేయబడినది ఈ దిగును భోర్డుమెంటు వారి గెజటులో ప్రకటి. పబలెను.

కనడా గవర్నరు బంగారు మెడలి పూర్వముకంటె ఎక్కువక తీసుబడినది. గవర్నరు పరిశ్రమ వారున్నది.

ది మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.) నోటీసు

1928 నుండి సెప్టెంబరు నెల మొదటి తారీఖునుండి మీటర్ గేజు మీదుగాబోవు బండ్లరాకపోకలందు కొన్ని మార్పులుండును. ఈదిగున తెలుపబడిన మార్పులవలన వాగుగా గమనించవలెను. ఈదిగున తెలుపబడిన బండ్ల రద్దుజేయబడును.

నెం 18 యి మిక్సెడ్ బండి పూనానుండి రాత్రి 12 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరి, మీరాజ్ నుండి సెక్కితేచిపో సాయంత్రము 5 గం-20 నిమిషములకు చేరునది.

నెం 17 యి బండి మీరాజ్ నుండి పగలు ఒకగంటకు బయలుదేరి పూనా మరునటిదినం ఉదయము 5 గం-45 నిమిషములకు చేరునది.

నెం 42 యి బండి హుల్లినుండి రాత్రి 2 గం-25 నిమిషములకు బయలుదేరి గడగ్ అరుణాచలం 5 గంటలకు చేరునది.

నెం 41 యి బండి గడగ్ నుండి రాత్రి 10 గం 35 నిమిషములకు బయలుదేరి హుల్లి రాత్రి 1 గం-20 నిమిషములకు చేరునది.

నెం. 66 యి బండి గడగ్ నుండి పగలు 11 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరి బాగల్ కోట సాయంత్రము 4 గం 20 నిమిషములకు చేరునది.

నెం 65 యి బాగల్ కోటనుండి రాత్రి 11 గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరి గడగ్ సాయంత్రము 4 గం 40 నిమిషములకు చేరునది.

నెం 16 యి పార్వల్ ఎక్స్ ప్రెస్సు అరిసికేరినుండి ఉదయము 5 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరి బెంగళూరు మధ్యాహ్నము 12 గం 45 నిమిషములకు చేరునది.

నెం 15 యి బండి బెంగళూరునుండి మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బయలుదేరి అరిసికేరి రాత్రి 8 గం 31 నిమిషములకు చేరునది.

ఈదిగున తెలుపబడినబండ్లు కొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడును.

నెం 17 యి మిక్సెడ్ మూడవతరగతిబండి మీరాజ్ నుండి పగలు 1 గం 15 నిమిషములకు బయలుదేరి పూనా మరునటిదినం ఉదయము 5 గం 25 నిమిషములకు చేరును.

ఈ బండి సోమ, గురువారములందు మాత్రమే పోవును. నెం 10 యి - మిక్సెడ్ బండి అరిసికేరినుండి ఉదయము 5 గం - 10 నిమిషములకు బయలుదేరి బెంగళూరు మధ్యాహ్నము 1 గం - 50 నిమిషములకు చేరును.

నెం 9 యి మిక్సెడ్ బండి బెంగళూరు నుండి మధ్యాహ్నము 1 గం - 15 నిమిషములకు బయలుదేరి అరిసికేరి రాత్రి 9 గం 58 నిమిషములకు చేరును.

ఈ దిగున మార్పుకాలపరిమితి మార్పులు తెలుపబడి యున్నవి.

నెం 2 యి మెయిలు పూనానుండి రాత్రి 8 గం-15 నిమిషములకు బయలుదేరును.

నెం 7 యి పార్వల్ ఎక్స్ ప్రెస్సు పూనా పగలు 10 గం-10 నిమిషములకు చేరును.

నెం 12 యి ప్యాసంజరు పూనానుండి పగలు 1 గం-25 నిమిషములకు బయలుదేరి కొరిగాన్ రాత్రి 8 గం-15 నిమిషములకు చేరును.

నెం 11 యి ప్యాసంజరు కొరిగాన్ నుండి ఉదయము 6 గంటలకు బయలుదేరి పూనామధ్యాహ్నము 2 గం-30 నిమిషములకు చేరును.

నెం 122 యి మిక్సెడ్ బండి సెక్కినుండి పగలు 2 గం 55 నిమిషములకు బయలుదేరి మీరాజ్ 8 గం 26 నిమిషములకు చేరును.

నెం 125 యి మిక్సెడ్ బండి మీరాజ్ నుండి పగలు 8 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరి గచ్చి సాయంత్రము 4 గం-16 నిమిషములకు చేరును.

నెం 27 యి మిక్సెడ్ బండి లోండానుండి రాత్రి 2 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరును.

నెం 47 యి ప్యాసంజరు మచిలీపట్నమునుండి ఉదయము 7 గంటలకు బయలుదేరును.

నెం 51 యి మిక్సెడ్ బండి మచిలీపట్నమునుండి పగలు 12 గం 35 నిమిషములకు బయలుదేరును.

నెం 13 యి ప్యాసంజరు మచిలీపట్నమునుండి సాయంత్రము 6 గం 15 నిమిషములకు చేరును.

నెం 14 యి ప్యాసంజరు బెజవాడనుండి ఉదయము 6 గం-10 నిమిషములకు బయలుదేరి మచిలీపట్నము 9 గం-45 నిమిషములకు చేరును.

నెం 62 యి మిక్సెడ్ మెయిల్ గడగ్ నుండి పగలు 11 గంటలకు బయలుదేరి హట్టి మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు చేరును.

నెం 64 యి మిక్సెడ్ మెయిల్ గడగ్ నుండి రాత్రి 10 గం-30 నిమిషములకు బయలుదేరి హట్టి మరునటిదినం సాయంత్రము 5 గంటలకు చేరును.

నెం 61 యి మిక్సెడ్ మెయిల్ హట్టి నుండి పగలు 10 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి గడగ్ రాత్రి 10 గం-15 నిమిషములకు చేరును.

మార్పుపూర్తివివరములకు ప్రతిష్టేషనులో నుండు కాలపరిమాణాట్టికను చూడుడు. త్వరలోనే మార్పులపట్టిక ప్రతిష్టేషనులోను విక్రయమునకు దొరకును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923-వ సం. ఆగస్టు 29 వ తేది

బుధవారము

స్వరాజ్య పక్షము :
నాగపురపు సత్యాగ్రహము

చార్లెస్టన్ సత్యనిరాకరణోద్యమమునకు, అకాలి విజయము, నాగపుర సత్యాగ్రహ విజయము, తురక్క సంతి నిర్ణయము, మఖ్య లంకారములై యెప్పుడును. శాసనసభా వ్యామోహము స్వరాజ్యము నాయకుల నావహించిన యీ తరుణమున గూడ, జాతీయతాకారమును రక్షించుటకు దేశమునందన్ని ప్రాంతముల నుండియు దేశసేవకులు కలుపురు నెడలితమ ధర్మమును నెరవేర్చి విజయము బడయగలుగుట, మిగుల ప్రశంసనీయము. నాగపురపు సత్యాగ్రహము ముందర, మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరుగారి బెదిరింపు నిరర్థకమయ్యెను. నిర్బంధప్రయోగము దేశభక్తుల నిశ్చయమును మరల్చజాల దయ్యెను. ఏజాతీ తన జన్మస్వత్వములను కాపాడుకొన గలుగనో, అది స్వరాజ్యమును పొందటకు అర్హత గడించినది చెప్పవచ్చును. తన హక్కులను రక్షించుకొనజాలక కరుల ఓయాధర్మముపై నాధారపడి ఏజాతీయమను, స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుట కు స్రమము. అసహాయోద్యమము స్వరాజ్యసంపాదనకు ప్రజలను సుశిక్షితుల గావించుచున్నది. నాగపురపు సత్యాగ్రహము బోలు సంఘటనలు భారతజాతీని కళింపించుచున్నవి. ఇట్టికఠిన పరితలం దారితేరది జాతీయే, తుదకు సంపూర్ణ విజయముల బడయగలదు. ఆ విజయమును కదలించుట కేరిసి సాధ్యకడదు. భారతజాత్యుద్ధరణమునకు, దేశాక ఫలప్రదమగు మార్గము లేదనట స్పష్టము. స్వరాజ్యమును వారీసంగతి సంగీకరింపలేని, అసహాయోద్యమ తత్త్వమునందు వారికి విశ్వాసము లేదని తేలును. నాగపురపు సత్యాగ్రహమునకు, వి. జె. పటేలుగారు తప్ప మిగిలిన స్వరాజ్యము నాయకులు విముఖులుగ నుండిరి. నాగపురమునకు వెడిలిన వాలంటీరులు, తిండిలేక వెడలి యుండి రని నుడువటకు చిత్రంజనదాసు గారు సాహసించిరి. విద్యార్థకులును, సత్సవర్తకులు నగు వాలంటీరులను జనసాధారణము లేనివారికింక జేర్చి, మేజిస్ట్రేట్లుగారు కిక్కించిన రీతినే, దాసుగారును ప్రసగించుట ఎంత యశస్వీకృతమో యాహించవచ్చును. కత్తిమనాసముల కియినను మితిమీర లుండవలెను.

శాసనసభలో బ్రవేశించుటవలన హహదాభగ్యము గలుగు నని, స్వరాజ్యమును వారు తలచిన తలంపనిండు. హిమాలయ సాధనమును మితివాదులు గూడ ననలంబించు స్థితి యరుదెంచినది. ఇప్పీయిల్ శాసనసభ, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనమును, బ్రిటీషు సంకులను బహిష్కరింప నలే నని మితివాదనాయకులు చాటుచున్నారు. సామ్రాజ్యసమావేశములందు పాల్గొనుట వలన గలిగెడి స్వేచ్ఛాభయములను కోల్పోవుటకు సంసిద్ధులయి, ఆంగ్లేయమును కాపాడుకొనుట యే ప్రధానధ్యేయమును విషయమును, వారిపుడు ప్రహించుచున్నారు. అట్టిస్థితిలో గాంధీమహాత్ముడు బోధించిన త్రవిధవిహారమును కొనసాగించి

అసహాయోద్యమము నీ సమయమున ఎక్కుడు భక్తితో సేవించుట అసహాయవాదల ధర్మము గాదా? శాసనసభా ప్రవేశము వలన గలిగెడి స్వేచ్ఛాభయము లేవియును నున్నయెడల, వానిని విసర్జించుట యవసరము. ఆ విషయ మటుండ, శాసనసభల ప్రశ్నవిషయమై భేదాభిప్రాయము గలిగినంతమాత్రమున నాగపురపు సత్యాగ్రహమును కద్దరను, నిందింపనేలాకో దెలియదు. ఇందువలన స్వరాజ్యము సిద్ధాంతముకు బలము వచ్చుననియో? నాగపురపు సత్యాగ్రహమును నిరసిం చుటవలన, స్వరాజ్యము యివర కేతనకలుకుడిని కోల్పోయినది. ధర్మసూత్రములను నిరాకరించిన, కేవలము పెద్ద పేరులవలన ఏయద్యమ మయినను చిరకాలము నిలువజరడదు. మితివాదనాయకు లిట్టి పొరబాటునే గావించి, దేశములో తమ కలుకు బడి సంతను కోల్పోయిరి. కండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, దాసుగారిమార్గము ననలంబించి నాగపురపు సత్యాగ్రహమును చులుకనజేయుట వలన, స్వరాజ్యమునకు బల మేమాత్రము గలుగజాలదు. ప్రజలు స్వరాజ్యమును సభిమానించుటకు, పతాకోద్యమమును నిరసింపుట యొక మార్గమని నెహ్రూగారు దలచినయెడల, వారు మిగుల పొరబడిరి యంగీకరింపక తప్పదు.

గాంధీజీమునా రింతవర కవజయమే గాంచి రనియ్యి, తాము దేశాక రాచబాట ను జూపి గవ్యాసానము జేర్చెదమనియు, నెహ్రూగారు చెప్పడలచియుండురు. ఇట్టి పద్ధతి వలన నెవరికిని లాభ ముండజాలదు. నాగపురపు పతాకోద్యమము ఒక్కకత్తుకుగాని, ఒక్కసంఘమునకుగాని సంబంధించినదిగాదు. అన్నిపక్షముల వాడును దీనియందు పాల్గొనియుండవలసినది జాతీయతాకము అందరకును ముఖ్యమే. దాని కవమానము గలిగిన దేశమునకంతకును అవమానము గలిగినటలనే ఎంచవచ్చును. అట్టిస్థితిలో స్వరాజ్యమును వారుగూడ యీవిషయమునందు తోడ్పడకుండుట, దోషమని తెలుపవసరములేదు. అందుకు పశ్చాత్తాపము జూపుటకుమారుగ, పతాకోద్యమ విజయము నికను చులకనజేయుట సంకుచితహృదయమును కనుజఱచును. పతాకవిజయమును అధికారు లంగీకరించిరి. అంగ్లో హైందవ పత్రిక లొప్పుకొనెను. స్వరాజ్యమును తీవ్రవాదము సలిపెడి మహారాటాపత్రికగూడ సత్యాగ్రహవిజయము సీరితిన యంగీకరించినది. “వర్కింగు కమిటీ ప్రతినిధి యగు వల్లభాయీపటేలుగారు, నాగపురపు సత్యాగ్రహము సత్యాగ్రహులకు విజయముక్రింద కఠినమిందె నని ప్రకటించెను. సత్యాగ్రహులకు లభించిన అఖండవిజయమునకు, వారిని మేము మహమ్మూర్తిగ నభినందించెదము. తమ ప్రతిష్ఠనుగూర్చి ప్రగల్భముల బలికెన మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు తమవాక్యములను మ్రొంగుకొని రాజీ కొడబడవలసివచ్చెను. నిజవిజయ మిందే గలదు! సత్యాగ్రహముకొరకు బాధ ననుభవించినవారెల్లరును అత్యంతపూజ్యులు.” ఏకక్షము వారయినను నిష్పక్షపాతిబుద్ధితో యోచించుచో, నాగపురపు సత్యాగ్రహుల సీరితని అభినందించి యుండురు. రెండుమాసములలో దేశకారము కొరకు 1600 మంది దేశభక్తులు ఆత్మసమర్పణము జేసియుండ, హిందూదేశచారిత్రమునం దిట్టి యదభ్యుదయము నెవ్వరు మరువగలరు?

కండిత నెహ్రూగారు మాత్ర మన్యథా భావించిరి. కత్తిమనాసమే, వారి నిటుల ప్రేరేపించెనని, వారివాక్యములు దెలుపుచున్నవి. ప్రతికక్షు దేశని యునర్హులను వారిని నిరసింపుటయే పక్షధర్మ మను

చో, నెహ్రూగారి వాక్యములను సమర్థించవచ్చును. నాగపురపువిజయ మని ప్రకటించబడిన పందర్భము నందు, సత్యాగ్రహులనుగాని దేశమునుగాని అభినందించుటకు తమ కేమియు గనుపించ దని, నెహ్రూగారు దెలిపిరి. మహారాటాపత్రికకు గనుమించిన విజయ మయినను నెహ్రూగారికి గనుపించ లేదు. ఇందుకు, నెహ్రూగారితోగాని, చారివతైతలచెడివారితోగాని వివాదకడ నవసరములేదు. కాని వారిద్వర్పకపాటిదో గ్రహించ వచ్చును. త్యాగభక్త్యము సహాయనిరాకరణసూత్రమును దేసినయినను సూచించుననిగాని, దేశము నొకయడుగయినను ముందుకు దీసికొనిపోవుననిగాని, నెహ్రూగారికి నమ్మకము లేదు. గాంధీజీమునా వారు అపజయముగాంచిరి గనుక, తమకార్యక్రమమును అనలంబించవలయు నని నెహ్రూగారు హెచ్చరించిరి. గాంధీజీమునకును, స్వరాజ్యమునకును దృష్టికథమునందే తేడవేముగలదు. త్యాగపథము, అసహాయోద్యమమునకు మూలాధారము. త్యాగ మార్గమునందు, నెహ్రూగారి కిసుమంతయు నమ్మకములేదని వారివాక్యములు తేటపరుచుచున్నవి. సేత్ జమకాలాల్ బజాజ్ గారును, తదితర దేశభక్తులును పతాకరక్షణముకొరకు సలిపిన త్యాగము లన్నియు ప్రయోజనరహితము లని నెహ్రూగారి తలంపు. త్యాగమార్గమునందు నమ్మకము లేకున్న, సహాయనిరాకరణసూత్రమునందే నమ్మకము లేదని విదితమగుచున్నది. ఆకారణముచేతనే సహాయనిరాకరణము, సహకారము అను మాటలతో తమకు నిమిత్తములేదని, నెహ్రూగారికి వల దెలిపి యుండిరి. గాంధీ మార్గము త్యాగమార్గము. దాసు నెహ్రూగార్ల మార్గము నిరోధమార్గము. దేశ మేకారణముచేయినను త్యాగపథమును విడనాడునెడల, అసహాయోద్యమ మంతరించును. నిరోధమార్గమును చేపట్టునెడల, అసహాయోద్యమ కవిత్రతయు, దాని ప్రత్యేకతయు అడుగంటును. స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు అసహాయోద్యమ మొకటియే మార్గము గాకున్నను, హిందూదేశము ప్రపంచము నకొనగవలసిన సందేశమునకును, స్వరాజ్యస్వరాజ్యముల సంయోగమున కీ యుద్యమము చేయుచున్న ప్రయత్నమునకును, జాతీయపునర్నిర్మాణమున కీ యుద్యమ మొనగుచున్న ప్రోద్బలమునకును, తీరిని స్పష్టము వాటిల్లగలదు. ఇట్టి స్పష్టమునకు సహింపక, త్యాగధర్మమును విడువజాలనివారు, అసహాయోద్యమము నెటులయినను సంతరింప బూనుకొనుట ముఖ్యము. అసహాయోద్యమము షీణింపకుండు గాక!

లాలా లజపతిరాయిగారు: ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ

డిల్లీలో జరుగనున్న ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభ ఎటుల నిర్ణయించిన నటుల నడుచుకొనుట కుభయ పక్షములవారును అంగీరించిన దప్పు, ప్రస్తుతపరిస్థితి దొలగనేరదు. రాజీలకొరకు ప్రయత్నించు కొలదియు సంకటము లకమగు నని పెరుకటి యనుభవము దెలుపుచున్నది. కాంగ్రెసుసభా నిర్ణయమునకు స్వరాజ్యమునాయకులు కట్టుబడి యుండడో లేదో తెలియదు. కండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగా రిదివరకు దెలిపిన సంగతులబట్టి, డిల్లీ కాంగ్రెసు నిర్ణయము ప్రజల విచక్షణముకాని ప్రాయమును దెలుపునెడల వారంగీకరించెదరట. కాంగ్రెసునిర్ణయస్వభావమును నెహ్రూగారు గోరిన రీతిని పరిశీలించు టెటులో దెలియదు. దాసుగా రే సంగతిని దెలిపియుండలేదు. ఆంధ్ర స్వరాజ్యమును వారు మాత్రము, తాము కాం

గ్రామ నిర్ణయమునకు బద్ధులై యందు మని ప్రకటించి, తమ ధర్మమును నెరవేర్చిరి. లాలా లజపతి రాయ గారికిని, పండిత మోలీలాల్ నెహ్రూ గారికిని, ఇటీవల సంభాషణ జరిగి యుండెను. నెహ్రూగారి యుద్దేశములను లజపతిరాయగారు కనుగొని యుందురు. లజపతిరాయగారి ప్రేరేపణ మెంటు ప్రకారము, డిల్లీ కాంగ్రెసునకు శాసనసభా ప్రవేశమునకు విరుద్ధముగ కార్యనిర్వహణ నడల, దాను నెహ్రూ ప్రభుత్వము కాంగ్రెసునుండి వెడలిపోయెదట. నెహ్రూగారి యుద్దేశ విడిదై యుండెను. శాసనసభలను తాము ప్రేమింప మనియ, స్వరాజ్యమును సంపాదించుట వియక్తమగు వచ్చునను భ్రమ లేవకు లేదనియు, మితవాద శైష్ట్యము కలుపురు శాసనసభల కామతి యొరనియు, శాసనసభా ప్రవేశము సంగీకరించు నడల కాంగ్రెసునకును వారు గూడ కొందరు మితవాదులస్థితికి రావచ్చు ననియు, లజపతిరాయగారు దెలుపుచున్నారు. ఆటలయినను శాసనసభా ప్రవేశమును గూర్చి యోచనల యని యడుగ వచ్చును. శాసనసభా ప్రవేశమున కంగీకరింపని యెడల దాను నెహ్రూ ప్రభుత్వము కోల్పోవలసి వచ్చునని లజపతిరాయగారు చింతించుచున్నారు. దాను నెహ్రూ ప్రభుత్వము ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభా నిర్ణయమునకు కట్టుబడి యుండని యెడల, కాంగ్రెసు సభను జరిగిన ప్రయోజనము చాల వరకు దగ్గిపోవును. లజపతిరాయగారు రెండురాజీ కర్షణలను సూచించిరి. శాసనసభలో బ్రవేశించెడి వారు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభను వారు ఎటుల నాజ్ఞాపించిన నటుల చరించుటకు బద్ధులగుట యొక కర్షణ. శాసనసభలో బ్రవేశించదలచిన వారు పైవల్ కాంగ్రెసు విధించిన మరతులకు కట్టుబడి యుండుట మరయొక కర్షణ. ఈ రెండుపద్ధతులలో నేదియు అసహాయోద్యమమునకు బలకారి గాదని దెలుప నక్కరలేదు. శాసనసభలో బ్రవేశించెడి వారు కాంగ్రెసు ఉత్తరపులకు బద్ధు లగును రనుట వ్యర్థపుటాహ. అట్టి భయమును లజపతిరాయ గారు మొదటనే గనుపఱచిరి. లజపతిరాయగారు సూచించినటుల, మితవాదనాయకులను ఆహ్వానింపగోరిన శాసనసభలు కాంగ్రెసు నాయకులను మాత్రము లొంగజేయకుండునా? శాసనసభల కొకమారు ప్రాముఖ్య మొసగినవిచ్చుట, కాంగ్రెసు ప్రాబల్యములొరించును. స్వరాజ్యవక్తమువారిదివరకే, తమకు కాంగ్రెసునకున్న వోటరుల యభిప్రాయమి ముఖ్యమని తెలుపుచుండిరి. అట్టివరి వోటరుల యభిప్రాయము అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ నున్నదని చెప్పి, శాసన సభ్యులు వేరువిధముగ ప్రవర్తించిన వింత గ కుండదు. కాంగ్రెసుసభ తనవలకుబడిని కోల్పోయి నామమాత్రావశిష్టమగును. కాంగ్రెసు తీర్మానముల నుల్లంఘింప నిశ్చయించిన వారు, సాయినంధుమువారి యుత్తరపులను పరిపాలించెదరని విశ్వసింపకు ఁడు. అసహాయోద్యమమును ఎప్పటివలె కొన సాగించుచు నిర్మాణకార్యక్రమమును కాంగ్రెసుసభ నిర్వహించుచుండవలె నని లజపతిరాయగారు కోరు చున్నారు. కాని శాసనసభా ప్రవేశమునకు పిమ్మట, ఈవనులు నెరవేరుట దుస్సరమని తోచును. కాంగ్రెసు నిర్ణయము ఎల్లర కనుకూలముగ నుండనిచో, తాము కాంగ్రెసునుండి వెడలిపోయి వెలుపలనుండి సహాయము జేతు మనియు, అనుకూలనిర్ణయము గావించబడుచో శాసనసభా ప్రవేశ మంగీకరింపబడి నను తాము శాసనసభలో ప్రవేశింపమనియు, లజపతిరాయగారు దెలుపుచున్నారు. లజపతిరాయ గారివంటి సుప్రసిద్ధపురుషులు, కొలదిమంది నాయకులను సమాధానపరుచుటకు ఇట్టి ప్రతిజ్ఞ గావించు

నెడల, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ యడుగంటును. దేశములో నుత్కంఠపురుషునికన్న, కాంగ్రెసుసభ ఉత్కంఠ వయిన దని, ప్రస్తుత స్వరాజ్యవక్త నాయకులు కొంతకాలముక్రిందట దెలుపుచుండెడివారు. ఆ సిద్ధాంత విపుడు తాదామరగుచున్నది. ధర్మము నకు భంగము కలుగనంతవరకు సమాధానమున కంగీకరించుట, న్యాయ మగునుగాని, అసహాయోద్యమధర్మ వనలే యడుగంటుచున్నపుడు ఇటుల చరించుటకు వీలకదదు. సుప్రసిద్ధనాయకులు కాంగ్రెసును వీడద మనుచున్నపుడు, కాంగ్రెసుపై ప్రజలకు భక్తితో లగుట సహజము. నేడు దాను నెహ్రూ లజపతిరాయగారు కాంగ్రెసును విడువదలచుచో, వారిమార్గము నితరులును ఆవలంబింపవచ్చును. అసహాయోద్యమము నందు కట్టుదల గలిగి, స్వలాభమును విడనాడి త్యాగము ఫలిపెక్కి పలువురు యువకులు, శాసన సభా ప్రవేశమును కాంగ్రెసుసభవా రామోదించుచో, కాంగ్రెసునుండి లేచిపోదు మనుచో, ఎట్టి పండిగ్గసితి జనించునో చెప్ప నవసరము లేదు. ఇటు పెద్దలను, ఆటపిన్నలను కాంగ్రెసుపై నలుగుచో, కాంగ్రెసు నామమాత్రావశిష్ట మగును. తాము దెలిసినవిధమున నిర్ణయింపనిచో కాంగ్రెసును విడిచెదమని, నాయకులు దెలుపునెడల, తక్కుంగల వారును ఆటలనే దెలుపుటకు వెనుదీయరు. నాయకులును అనుచరులును కలసి కాంగ్రెసుపై భక్తి జూపి, కాంగ్రెసు నిర్ణయములను శిరసా వహించుటకు సంసిద్ధు లైనపుడే, ఆ నిర్ణయములకు విలువ యుండును. ఈ సంసిద్ధతను దేశీయు లలవదును కొననియెడల, కాంగ్రెసుసభల జేసి ప్రయోజన ముండదు. కాంగ్రెసుసభా గౌరవమును నిలువ బెట్టుటకు ప్రజలు పూనుకొందురు గాక!

కద్దరు నిర్మాణము

కెనియా నిర్ణయమువల్ల అసమ్మతి గనుబఱచుటకు బ్రీటీషు వస్తువులను బహిష్కరింపవలయునని, జమ్నాదాసు ద్వారకదాసు గారు వాదించుచున్నారు. కాని, విదేశవస్తువులను బహిష్కరించుటకు జరిగెడి ప్రయత్నములలో పీరిజోటి మితవాదులే పాల్గొనగూడదు? కద్దరు నిర్మాణమున కేల తోడ్పడగూడదు? కద్దరు నేల విధిగ ధరింపగూడదు? తాత్కాలికోదేశ ప్రేరేపితై, ఏదియోనొక తీర్ణమగుకోర్కెను వెల్లడించిన లాభ ముండదు. దాని నిర్వహించుటకు పూన్నితో పనిజేయవలెను. ఆచార్యకృష్ణులచంద్ర రే గారివలె, కద్దరు నిర్మాణమువల్ల దేశ ప్రముఖు లెల్లరును క్రోధపహించుచో అదిరకాలములో దేశదారిద్ర్యము దీరి, స్వరాజ్యము సిద్ధింపగలదు. స్వరాజ్యసంపాదనకొరకు ప్రపంచమునంతను గాలించెదరుగాని, చేతరున్న కద్దరు నిర్మాణమును పరికింపరు. కద్దరు స్వరాజ్యము నిచ్చునని మహాత్ముడు పలికిననూర్తేని గమనింపరు. విదేశవస్తుబహిష్కార మని యరచిన చాలను. స్వదేశవస్తునిర్మాణమును తడవడితలతో నిర్వహించుట ముఖ్యము. అసహాయవాదులు నిర్మాణ కార్యక్రమమును దృఢముగ కొనసాగించుట కింత కన్న అనుకూలతరుణ ముండబోదు.

కొత్తమార్పు

జర్మను ఛాన్సులర్ గు ఫ్రైనుమెనుగారు, లండను వెయిలి గ్రాఫిక్ పత్రికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, తమ ప్రభుత్వ మంతరించుచో సాంఘికవాదులు చెలరేగద రనియు, జర్మనీ బాల్టి విక్రమమును మగు ననియు, నుడివిరి. అందుచే ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, జర్మనీలకు సమాధానము గుదురవలయునని, వీరు గోరిరి. జర్మనీలో సాంఘిక

వాదులు అధికారము వహించుచో, ఫ్రాన్సు కనలే లాభముండదు. ఫ్రెంచివారు వెనుకటి బింకములను వదలినటలు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇంగ్లాండులో గూడ బాల్టవీను మంత్రిత్వము త్వరలో మారునని తెలియుచున్నది. బాల్టివిసముభయము, ఇంగ్లాండు ఫ్రాన్సు జర్మనీల కలయిక కెంతవరకు తోడ్పడునో, త్వరలో దెలియగలదు.

మదరాసు కార్పొరేషను

కార్పొరేషను విలంబింపమానేము నిన్న సాయంత్రము 5-15 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. కర్. పి. త్యాగరాజుగారి అగ్రాధిపత్యము వహించి నిన్నటికంత దొడ్డి టియోను మాఖ్యురు తీర్మానము తీసుకొనినది. మైలాపూరు కమిషనరు కృష్ణంపేటగడ్డ హిందూ కృష్ణావాటికై అంచనావేయబడిన ప్రకారము రూ.28,000లకు ప్రకేతము కొనవలెనను స్థావరము తీర్మానముపై కొంత చర్చజరిగిపిమ్మట ఆర్.గ్ల, ఆర్థిక కాళాసంఘముల యభిప్రాయముపై తీర్మానము ఆపియుంచబడినది. కొత్తను చేసిన పాతకాలమును విద్యార్థులై ప్రధానోపాధ్యాయుని విచారణ క్రింద మధ్యాహ్నపు గ్రూపు భోజనముచేయించుట కంగీకరింపబడినది. రెవిన్యూకాళలో నుండి యరువురు టెంపరరీ అని గర్ల ఉద్యోగములను భూముల చేయవలెనని స్థానిక సంఘము కిఫాయతుండెను. అనవసరముగ ఉద్యోగుల సంఖ్య పెద్దింపబడుచుండెనని కలెక్టరు కలెంబిరి వోటున పెట్టిగా, ఆకిఫాయ్ నిరాకరింపబడినది. బకెన్డ్రాము కర్నాటిక మిల్లులు ఒక్కొక్కటి రూ. 100 ల బదులు రూ. 1200 ను లై సెన్సుగనీ ఉద్యోగిని యంగీకరింపబడినది. బార్టిటవునలోని కళుసంరక్షణల యమానకు ఒక బంగారము నియమింప వలెను కిఫాయ్పై, బంగారముల సంఖ్య మార్పుగువరములను కార్పొరేషను కమిషనరు మంపుకు ఆపియుంచవలసివట్టు తీర్మానింపబడినది. హరిక కాలనండి దుకాణమునకు తీసికొని పోవుటకు ఒక్కొక్క మృగమునకు 0-0.6 నుండి 0-1.0 కు రేటు పెద్దింపవలెనని కిఫాయ్పై ఉండెను. ఈవిషయమై వివరములను వెలుపుటై ఆర్.గ్యసంఘమును కోరుచు, ఈ లోపు ప్రస్తుతపురేటుతోనే మోటారుబండలో తీసికొని పోవుచుండవలసి నట్లు తీర్మానింపబడినది. అప్పటికే సాయంత్రము 7 గంటలయ్యెను. కార్పొరేషను మరల రాగల మంగళవారము సమావేశమగును.

ఒక మోసము

ధరావతులు మాయమగుట దాదాపు 40 వేల రూపములకుండు ఇకరులను మోసముచేసెనను సేరముపై తిరుచిక్కోడి జైలులో కమిషను ఏజంటులకు పి. సి. పొన్నసామి మొదలిగా నున్నదిదెను అరెస్టుచేయబడిరి. ఇచ్చువెక్తరు బడేశానుగారు ఈకేసు వివరముల కిరికించుచున్నారు. అంతవరకు పొన్నసామి మొదలిగా నిర్బంధమునందుండెదరు. న్యాయాయుక్తునందలి కార్కును పెట్రోలియంకంపెనీకి తాను ఇండియా కంపెనీయు ఏజంటుగా నియమింపబడినదియు సభ ఏజెన్సీ కోరువారు డిపాజిట్టు తీసు పంపవలయునని ఉత్తర హిందూస్థానమునందలి వార్తా ప్రతినిధులయందు ప్రకటించెను. ఒక్కొక్క సభ ఏజంటులకు 5000 రూపములు డిపాజిట్టు కోరెను. పలువురు డిపాజిట్టు మొత్తము చెల్లించి ఏజెన్సీ అర్హుల పొందిరి. ఎన్నిదినినాలు కామిషనియ్యను మొదలిగాయగారు కిరణనాయులు సన్నెయి చేతుకుండెను. సభ ఏజెంటుల ధరావతు మొత్తమును తిరుగ ఇచ్చుటండెను. పుజాబు వాస్తవ్యులను, ఏజెంటుగ నియమింపబడినవారిలో కొరకును అతి ఇవదయాల గారు న్యాయాయుక్తునందలి కార్కును పెట్రోలియం కంపెనీవారికి ఈ వివరములన్నియు తెలిపెను. పొన్నసామి మొదలికి వారెట్టి ఏజెన్సీ ఇచ్చాలేననియు, ఇందరియు మోసమని న్యాయాయుక్తు కంపెనీవారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. అందుపై ఇవదయాల గారు చెన్నపురికివచ్చి పోలిసు కమిషనరు నెతుట కంపెనీయంటు దాఖలు చేసిరి. ఇచ్చువెక్తరు బడేశాను గారు మొదలిగా కార్యాలయమును సోదాచేసె లోపు ప్రజలులను స్వాధీన పరచుకొని వారిని అరెస్టు చేసిరి. న్యాయాయుక్తు కంపెనీకిని వీరిని ఎట్టి సంబంధము లేదనియు వసూలు చేసిన మొత్తములు ఏవిధమున వ్యయమయ్యెనో నిర్ణయించుటకు వీలులేనట్లు ట్యుగను ఇంతవరకు జరిగిన నిర్భరణలన్ని సుష్టమవుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీ సీతారామాంజనేయనాటకసమాజము-ఏలూరు

ప్రత్యేక ప్రదర్శనము - శ్రీకృష్ణ తులాభారము
చెన్నపురి సుగుణవిలాససభవారి ఆదర్శక్రింద శ్రీ
ఏలూరు సమాజమువారు ప్రత్యేకముగా యీ నెల 30 వ తేదీ
గురువారమునాడు సాయంత్రము 6 గంటలకు సాల్వ కోటా
బస్టాండ్ నున్న రాజులు ధియేటరులో శ్రీకృష్ణతులాభారమును
నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. టెటు మామూలు ప్రకారము.

కానసభ ఎన్నికలు:—తాను సామాన్యకానసభ సభకు
అభ్యర్థి కాదనియు ఉత్తర ఆర్కాటుకు రాష్ట్రీయకానసభ
సభకు అభ్యర్థిగ నుండెదనని నేలంపా స్త్రీలగు టి. ఆదినారా
యణ తెలిపిగాడు ప్రకటించుచున్నారు.

రెండవ తమిళవైద్యసంఘసమావేశము-గ్రద
ర్శనము:—సిద్ధకల్ప మకరద్వజమును (రెజిస్టర్డ్) యితర
యోగ్యులగుటకు మరొక బంగారు పతకము, ఫస్టుక్లాసు
సర్టిఫికేటు వచ్చెను. మదరాసు ఆయుర్వేదపాఠశాలయొక్క
ప్రధానాధ్యక్షులుగా నున్న ఆయుర్వేదరత్న డాక్ట. ఎల్. వి.
శ్రీరామాచార్యగారి 'వైద్యాచార్య'యను బిరుదువచ్చెను.

ఒక మద్రాసు సాధుమరణము
20 సంవత్సరములకు పూర్వము బెంగాలునుండి సాధు
నారాయణ అనెనుగారు చెన్నపురికి వచ్చిరి. వీరు పూర్వ
శ్రమమునందు బ్రాహ్మణులు, బుద్ధిమత్తు నందలి శ్రీ కాళి
విశ్వనాథస్వామి దేవాలయమునందు ముందుభాగమున వీరు
ఈ 20 సంవత్సరములుండిరి. వీరు ఇంగ్లీషు సంస్కృతములు
గొప్ప విద్యావంతులు. వేదాంతమును చక్కగ
వెలిగిస్తారు. ప్రతిదినము ఈ స్థాన
ద్యోగులు పురప్రముఖులనేకలు వీరిని సంభించి ఆనందించు
చుండెడివారు. ఈనెల 23 వ తేదీన వీరు పరమపదముగాంచిరి.
రామకృష్ణమతమును వేద సామి శర్వానందగారు వీరికి ఆ
శ్మశ్రియలు ఇరువురు ఏర్పాటుగా గావించిరి. వీరు మరణము
నకు ఒక నెలదినముల పూర్వమునుండి కేవలము లాహర్యముతో
దేని జీవించుచుండెడివారు. మరణానంతరము
తన కేవలరమును దహించి ఆస్థులను
సమాధి చేయవలయునని శిష్యులకు కోరియుండెను. ఇట్లుచేయు
టకు దేశాధికారులు విరోధముగనున్న నారి ఆజ్ఞల ననుసరిం
చియు ఆంధ్రప్రదేశులు జరుగజేసెను. చాలపేటయందలి కృత్వాన
నాటికడ 5000 పేదమందిసాములు వెల్లియుండిరి. అచ్చట దహన
సంస్కారము జరిగెను. చందనపు చెక్కలతో కనము దహింప
బడెను. ఈకర్మల నన్నిటిని పెనుమానుశెట్టి కంపెనీకి చేసిన
ఆశ్వర్యకెట్టిగారు భరించిరిని తెలియుచున్నది.

విచిత్రముగు దొంగతనము
ఆదివ్రాత శ్రీస్త్రువును పారిదొంగయ్య అను నతడు
ఈనెల 21 వ తేదీన మిసెనవరుల అనుమతములకు ఎంతసాని
నగలును దొంగిలించెను. 21 వ తేదీన ఇతడు కుతులగారి
గృహమునకు వెళ్లి తాను చెవియ్యబొమ్మలనుండి ఒక అంగ్లమోద్యోగి
బట్టరు అనియు, తనయజమానిభార్యకు బంగారము కొనివచ్చు
టచే ఒకనక్కను పిలుచుకొని రమ్మని యజమాని కన్ను అజ్ఞాపించె
ననియు చెప్పెను. ఈ మాటలను నమ్మి అమె అతనిని వెంటబడిం
చెను. ఇట్లు ఇరువురును అక్కరకుండుకు వచ్చిరి. అచ్చట జేబు
కుతులగారియందుండి యజమాని మోటారునుండి తీసికొనికచ్చెన
నని చెప్పివెళ్లెను. కొంతకాలమునకు మరలవచ్చి యజమానికార్య
లయమనందు లేవని చెప్పి ఒక క్లౌనుండి పిలుచుకొని వచ్చె
ను. ఇరువురును క్లౌనుబండిలో నులులాడెదరు చచ్చివరకు వెళ్లిరి.
అచ్చట అమెకు దిండి కాలిబాటవ్వారా యజమాని గృహము
నకు పిలుచుకొనిపోయెనని చెప్పెను. కొంతదూరము పోగానే
జేబు అమెచే బడి ఆమెమోడయందున్న బంగారుకట్టె
ప్రక్కయందున్న రెడు ఉంగరములను బలంకముగ తీసికొనె
ను. దూరమునండి ఈ దొంగవ్యయను క్లౌనుబండివాడు చూచు
చుండెను. అతడు పరుగెత్తిగొనివచ్చి జేబును భయపెట్టగ
మెడపట్టెన ఒక ఉంగరము తనకు ఇచ్చి పరి ఒక ఉంగరము
తో తన దారి వెళ్లెను. ఈ వివరములు పోలీసువారికి తెలిప
బడెను. తింతాడిపేట డివిజను ఇన్స్పెక్టరు పోలీసునగారు

శ్రీబరోడా గైక్వారు మహారాజు గారు నురక్షితముగా నజీవులై యున్నారు

గైక్వారు గారి రెండవ కుమారుడు చనిపోయెను.
విరోపాదేశమున రైలులో గైక్వారు గారి రెండవకుమారుడు చనిపోగా
రైలును పొరబాటుగా తలెత్తివార్త నంపెను.

జేబును విగ్గుంధించి అతనిపై నేరము మోపెను. నిన్నటిదినము
ప్రధాన రాజధాని మాజీస్ట్రీలు డాక్. ఎ. కామేశ్వరగారు కేసు
విచారించి నిందితులకు 9 నెలలు కఠినకర్మ విధించెను.

శ్రీల కవసరముగు హితబోధ
బొంబయి విశ్వవిద్యాలయమున టెటుమలగండిన శ్రీలకు
వినుగావించు సందర్భమున బొంబయిరాజధాని పట్టణద్రాక్షాద్ర
సంఘమును కథ్యక్షులగు డాక్టర్ మిస్ జర్మనూమి
శ్రీ గారు పట్టణద్రాక్షాద్రను గృహకృత్యములను రాజ
కార్యములను బాగుగా నిర్వహించి శ్రీ ధ్యమము కాపాడ
వలె ననియు గృహకృత్యములను మరచిపోవారివలన నితర
ప్రయోజనము లేని కలిగిన సంఘముయొక్కయు గావ్యయు
యొక్కయు పునాదులు భగ్నమగుననియు శ్రీల విషయమున
కామేశ్వర పరిశోధకులని యున్నదనియు తలెత్తియున్న
విద్యాలయములను గృహకృత్యములకు రలవినశిక్షిణమును గరవ
వలె ననియు హెచ్చరించిరి.

పటాలముల రద్దుజేయుట
సిద్ధా, 28 అక్టోబరు:—సర్కారు పూర్వమునండియు
నున్న 8/8 వ మద్రాసు పటాలము 4/9 వ పటాలమునకు
లను రద్దుజేయవలె నని యుత్తర్యు లొంగుబడినది.

షహరాన్పూరుకొట్లాట

పదిలక్షలు నష్టము కలిగినది
షహరాన్పూరు నుండి కొందరు కానీసగరమునకు వచ్చి
పండిత మహాశయ్యల మాలవ్యాగాని సంధ్యించి మోటో
షహరాన్పూరుకు రావలెనని కోరిరి. షహరాన్పూరు లో స్థితి
పత్రికలలో సరిగా వికరింపబడలేదు.
అచటి స్థితికడు విషమముగా నున్నదని
వారు చెప్పిరి. పండిత మాలవ్యాగారు జ్వరమువలన బాధపడు
చుండుటచే నచటికిపుడు పోకారు కాన అమృతబజారు పత్రికకు
చేరిన పియాన్యానుకూల భూమిగాడు 29 వ తేదీ మెయిలులో
కానీసుండి షహరాన్పూరుకు వెళ్లెనను. తీవ్రవైద్యక మున్నగు
పత్రికల ప్రతిభులుగూడ వెళ్లుచున్నారు. హిందూమతసభ
ప్రతిభులగు రామరాంబాలింగు, దేవరత్నం శర్మగారుగూడ
వెళ్లుచున్నారు.

పూర్వాచారపరాయణుల సభ

నిమ్మజాతులను సభలోనికి రానిచ్చుట అక్రమము
పూర్వాచార పరాయణులలో పరమ ఛాందసులసభ
పండిత ఉమాచార వి. భట్టాచారిగారి ఆధ్యక్షతకీ ద కానీసగర
మున క్షానవాపిరద్ద జరిగినది. తుది-అస్పృశ్యతా విషయములను
గూర్చి పండితసభలో జరిపాడును చేయబడుచుండు అవిష
యములందు పనిచేయరా దను తీర్మానము హిందూ మహా
సభలో నామోదింపబడినను అసభలో నుత్పన్నసింహులకు
చర్యకారుల (చూరులు-నిమ్మజాతులు) నిద్దరిని సభావేదికపై
రానిచ్చిరి. ఇది అక్రమ మను తీర్మానమును గూర్చి కొంద
రుపన్నయించిరి. మనమిత్రు డాక్టేపించుట కిచట చేరలేదు. పుర
లోచన చేయుటకే చేడితిమి. కేవలము కాన్రప్రాందికృత్యము
రిలిగినంతమాత్రమున విద్యానుకు కాదు. వాని ననష్టించు
నాతడే విద్యానుకుగాన అట్టి విద్యానుకుల సభలో నీ విష
యము పరిష్కరింపబడినది గాని సమాజము లంగీకరింప బాలని
అభ్యుత్థుడు నుడికెను (అ. వె).

ఇంకోక విమానముకట్టి బద్దలై విమానమును నడుపు
వాడు చనిపోయెను.

అవసర దేశీయ మహాజన సభ

ప్రతినిధులు బహిష్కారమునే ఆమోదించవలెను
కానసభ ప్రవేశము నామోదించగూడదు
చెన్నపురి (దవిడ) మండల కాంగ్రెసు సంఘము
వారి ఆదేశము
ఈనెల 25 వ తేదీన చెన్నపురిలో మహాజనసభా భవన
మీద శ్రీచూన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారి ఆధ్యక్షతకీంజ స్థా
యిసంఘసభ జరిగినది. ప్రతినిధులుగా వెల్లెగోరువారి పేరులను
కార్యదర్శి మొదలుచదివెను. కానసభ ప్రవేశమునకు ప్రతినిధులు
రగువారిని మాత్రమే ఎన్నుకొనవలెనని ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు
గురుపాదించిరి. ప్రతినిధుల పేరులను చదివెదను. వారి ఆభి
ప్రాయములను సభ్యు లెరిగియున్నారు కాన యివ్వమునాటికి
ఓటు నియ్యుడని అభ్యుత్థుడు నుడికెను. జనాలు యూదులు
సేక, 2 ఫయల్లా, 3 ఫయల్లా, 4 టి. వి. కళ్యాణసుందర
మొదల్యారు, 5 టి. చక్కరయ్య, 6 టి. ఎల్. అయ్య, 7 అబ్దు
అమీదుల్లా, 8 టి. వి. కృపాసిధి, 9 ఎ. క. ఆచార్య,
10 ఏ. భావ్యం, 11 అబ్దుఅహమీదుఖాను, 12 వీరరాఘవ
య్యగారు (స్వదేశమిత్రులు) గార్లను 12 మంది ఎన్నుకొనిరి.
ప్రవేశముతో బహిష్కారమునో ఏదోయొగదాని నామో
దించుటకు లాజీకమొసంగవలెనని రామచంద్రయ్యగారు దుప
పాదించిరి. సింగారువేలంగరు మున్నగువారు రాజేరించిరి. ఇత
రకా తీర్మానము నెగ్గినది.
కానసభా బహిష్కారమునే ప్రరగింపు లామోదింప
వలె ననుతీర్మానమును రామచంద్రయ్యగారు గురుపాదించిరి.
ఆ తీర్మానముగూడ నామోదింపబడెను.

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము

శ్రీపురుషుల నెల 15 వ తేదీన డిల్లీగరమున జరుగనున్న
అవసరదేశీయ మహాజనసభయొక్క ఆ కృత్యకర్మలెల్లరకు తెలిసెయు
న్నది. ఆంధ్రులు తమరనినీశ్వరము డిల్లీ మహాజనసభలో కల్లు
డించి తత్ఫలితము పొందవలసియున్నారు. అట్టిసందర్భములలో
మన యాంధ్రదేశమునుండి విరివిగా ప్రతినిధులు డిల్లీకి పోవలసి
యుండురు.
డిల్లీ ఆంధ్రులకు చాల దూరదేశ మగుటచేత ఆంగ్ల
సంబంధమును నిబ్బాదులు వాటిల్లు ననియు, ప్రయాణపుభర్మల
భరిండుట కష్టమనియు తెలిపి చాలమంది కరుత్యానాపదవచ్చు
ను. ఆంధ్రములను లెక్కజేయకుండుటయే ఉత్తమోత్తమము.
అవసరమోద్యమము తనకవ్యుత్తమము చేరవలసియున్నప్పుడు
వెతుకముండుట స్వాతంత్ర్య వాంఛా విరుద్ధము.
ఆదిమాంధ్రులకు, శ్రీస్త్రువులకు, మహమ్మదీయులకు
కాంగ్రెసునెవల భక్తిసాసభాత్రిని గలూ జేయవలయునంటే
కాంగ్రెస్ వారు భర్తులు భరించి కడియచునావసరము, రాష్ట్రీ
యమహాజనసభలకు తీసుకొనివెళ్లినయెడల వారివారి ఆభివృద్ధికి
చాల తోడ్పాటుగానుండును. ప్రస్తుతపు యెన్నికలలో ఆంధ్ర
రాష్ట్రము మొత్తమీద ఆదిమాంధ్రులలో దేశీయమహాజనసభ
కు పోదలలంచినవారు ఇద్దరుముగ్గురకంటె నెక్కువ ఉండరని
నాచుభిప్రాయము. నాచుభిప్రాయముగొనించి ముఖ్యముగా
ఆదిమాంధ్రులను శత్రుయచునాభకు ఇరువులు భరించి తోడ్పాడి
పోయి మోక్షార్థమును పెరవేల్చదని నాచేయనిన్నపము.
యాశాంధ్రులెంచి. } డున్నా కమలనాథం
గోదావరి జిల్లా } ఆదిమాంధ్రుల పేరుకు.

హనుమంత ఆంధ్రగ్రంథాలయము

వార్షికోత్సవము నిలుపుటయెను
హనుమంత ఆంధ్రగ్రంథాలయ వార్షికోత్సవ మిపుడు
జరుగదని వరంగలునుండి కర్మగారు నేడు మాట తెలిపి (తం
వార్త).

హైకోర్టు వార్తలు

రాబడిపన్ను కేసు

(గౌ. ప్ర. న్యాయ. కౌన్సిల్ ప్రాటరుగారు)

భారత రాబడిపన్ను చట్టము క్రింద ఈ కేసును చెవిమార్చి జోర్జ్ హైకోర్టు ఉత్తరువును కోరెను. గౌరవము తక్కువదిలు వలూ మన్నపున, ఈ కేసులో రాబడిపన్ను విధిపబడిన కాటుకొట్టెట్టి పీనాంగుతు ఎక్కువ మొత్తమును బాపి మరల మారకము తన కనుకూలముగ నుండివుడు, ఆ మొత్తమును తీసికొనెను. ఈ విధముగ ఎక్కువ లాభమును గడించెను. మారకము నందలి మార్పులవలన ఆరడుపొందిన లాభము రాబడిపన్ను విధిపడుట యుచితమా యను వివాదము బయలుదేరెను.

నాటుకొట్టెట్టి వర్తకమువలన గాక, తటాకముగలిగిన లాభమేయనియు, కనుక చట్టములోని రి వ క్షేప్ ను ఇందులకు అన్వయింపదనియు, వాది పడెను.

ఆరడు (ద్రవ్యమును అమ్మినప్పు చ్యాపారముగలవాడగుటచే, మారకమువలన ఇట్లు లాభముగలిగినందులకు రాబడిపన్నును కనుకూలమైనదే యని గతర్జు మెంటుపై వరు వాదించెను. న్యాయమూర్తులు తీర్పును నిలిపివేయించిరి.

డాక్టరు ప్రభులచంద్రరాయగారు

నే నెన్నటికిని కాననభలను వెళ్లను

వదంతులన్నియు నసత్యము

నేను శేషు (28-వ తేదీ) రాయగారిని సంవత్సర చితిరి. "ఖుల్నా మండల ప్రతినిధిగా మీరు కాననభల ఎన్నికలకు నిలిచెదరని ఒక కళల కత్తా మంగభాషా దినపత్రిక ప్రకటించెను. నిజమేనా?" అని అడిగితిని. అప్పుడాయన జరిగింపవలయుమనందండిరి. "ఈవదంతి కట్టిల్లు. రాజకీయములు దర్శింపవలయు కాక జనులను బాన్సనునదివెను. నీ నే తెగవాడవో నే నెరిగిన నీవాడనునా నే నెరుగుదునని" ఎదుర్కు తెలిపెను. నీ వేతమునకు చేరదనో ఆపకముకొరక గొల్పు నీ సత్యాభిప్రాయములను బహుకొనుటయే రాజకీయ లక్ష్యము. కాస్తాభ్యయన వరుడు విశ్వసంబంధిగా జనించినను లతిదురాజకీయములలో ప్రవేశించినవో ఉదారభావములను వదిలి విశ్వమానవత్వమునకు దృఢీకరించినవానినో కొంతభాగమున మరల రద్దుపరుచుకొనవలసి వచ్చును. ప్రస్తుతము వంగరాష్ట్రమును ఏకాధిపత్యముగా నుండ చేరవలెదను. వాభావమంతయు నిర్మాణ విధానమునందే లగ్నమైయున్నది. అస్పృశ్యతను తొలగించుట, పాక్షికజనులను వృద్ధినిందించుట, గృహపరిశ్రమల ప్రోత్సాహపరచుట, ఖద్దరును వెంపొందించుట, మున్నగు కార్యములు గాంధీ మహాత్ముని ప్రధాన సిద్ధాంతమునందిమిడియున్నవి. గాన బానిస నెరవేర్చుటకే నీ నెరతయు వోరుచున్నాను. నీ నిదివరకుగూడ వాటివీరిమనం ద్రవికకాల మించులకే వ్యయపరచితిని. రాజకీయములందు అతివాదులలో మిక్కిలి అతివాదులగు వారు గూడ నిమ్మజాతుల గారితో బహిరంగముగ కలసి భుజింపవలెననిన చాల భయపడుచుందురు. అట్టివారు గ్రామములకు పోయి జనసామాన్యమునకు బోధించుటకు గూడనోకొనరు కాననభలను గూర్చి కాలమునంతయు వృథాచేయుచుండుట చాలసంతాపకరము. వాటి యంతా నిర్మాణమునకు నిర్మాణవిధానమే ఉత్తమ సాధనముగా నున్నను తీవ్రస్వరాజ్యవాదుల కది బాత్రిగా గుంచుటలేదు. ప్రజాసామాన్య విద్యను గృహ కరిత్రమలనుగూర్చి ఈ నేనుటకు వాదించుట నానీతి కలుగుచున్నది. ఎటులైననోమి కాత్త్రునియొక పరిశోధనను ప్రస్తుతము నిలిపిన నిలుపవచ్చునని స్వరాజ్య సంపాదకా ప్రయత్నమును నిలుపగూడదనయే నానిచ్చిరాభి ప్రాయమున" డాక్టరు రాయగారు నడివిర. యంగికార్త పత్రికా సంపాదకవత్సర ఫీల్డెయి చంద్ర మహాదారుగారు వ్రాసిరి. (అమృతబహు పత్రిక)

బ్రిటిషు రంగులసంఘములవారు

మీరి పరిశోధన కార్యనిర్వాహకుడు రాజీవామావెళ్లెను డ్రైక్టరులకు రంగులపరిశ్రమనిమిత్తమే ఉండవలసిన పక్షానమే మియు లేకుండుటచే ఈ కున రాజీవామా నిచ్చిగను. ఇట్టి ఏర్పాటులలో బ్రిటనులో రంగులపరిశ్రమను కాళ్ళజీముగ నెలకొల్పటం సాధ్యమని తెలియజేసెను.

విశాఖపట్న జిల్లాయందు ఘోర

మగుక అవు

20 వేలకుపై గా జనులు తిండిలేక బర్మాకు

తేచిపోవుట

విశాఖపట్నము ఆగస్టు 29:—ప్రస్తుతము విశాఖపట్నము జిల్లాలో ఘోరమగు కలుపు వ్యాపించియున్నది ఇట్టి కలుపు ఇతివర్తకమును కనివినియందలేదు. వేలకొలది జనులు బీరనో పాధి లేక బర్మామొవలకు ప్రత్యేకములకు గుంపులుగుంపులుగా తేచిపోవుచున్నారు. ప్రతిరైలులోను పేటకొలది కల్యాణశిష్టులగు ప్రజలు, జిల్లాలోపలి ప్రదేశమునుండి వచ్చుచున్నారు వీరిలో చాలమంది బాబరును బాలికలనుగలరు. విశాఖపట్నమురేవు నుండి ఆగస్టు 1వ తేదీనుండి 10 వేలకుపైజనులు బర్మాకు వెళ్లిరా భీమునిపట్నము రేవునుండి ఇంతకన్నను చాలమందిబర్మాకు వెదలిరని తెలియుచున్నది. భీముని పట్నము, జిల్లా మధ్య భాగమున ఉండు బాటులో నుండుటచే ఈరేవునుండి ఎక్కువమంది వెళుచున్నారు. మెరక, కల్లుపువైగులగూడ పూర్తిగా నాశనమైవి. వృక్షములు లేమిడి చేత నిర్మూలకలుట మనివేసికారు వీరకల్లితాలూకాలాని పచ్చనివంటచేల్చియు శేషు ఎడారలకలెనున్నది కాని ప్రభుత్వమువారు తమ వాతావరణ నివేదికములో మాత్రమింకను లేనిపోని అశోక గర్వించుచునేయున్నారు. జనులు కొన్ని మెల్ల పోయి మంచినిట్లు దెచ్చికొనుచున్నారు. నేను విన్నవంపవలె కాంగ్రెసు వారు గాని జిల్లాలోందలి ప్రభుత్వోద్యోగులుగానిజనులకుసాయముజేయుచున్నటుల గన్పించుటలేదు. కేవలము నిరాశచే జనులు విదేశముల కేసుచున్నారు. బర్మాలోనైనను వీరందరికిని పని దొరకునని నాకలేదు. ప్రభుత్వమువారు వెంటనే, సహాయార్థమై పనుల గొప్పివలసి యున్నది. కాంగ్రెసువారు శేతనీయులు నూలువడేకుటు మొదలగువృత్తులను వ్యాపార జేయవలసి యున్నది.

వలదల వాదలు

దక్షిణకరణ జిల్లాలో కలకలవలన బాధపడిన గ్రామములు 209 అనియు, గృహములు 9612 అనియు, గృహములు పోయి అట్లాడువారు 47810 మంది అనియు, ఇంతవరకు సాయముపందినవారు 11180 మంది అనియు, నిత్యము భిక్షు 600 రూపాలనియు, ఇంతవరకు భిక్షుపెట్టబడిన మొత్తము 9 వేల రూపాలనియు, తెలిసినంతవరకు వంటల కొక లక్షరూపాల వస్తుము కలిగెననియు బట్టలును అందుముఖ్యము గ చీరలును చాలవరకు కావలసియున్నవనియు పాడుగోను, ముగ్గే, గరుపూర్ అడయార్ ఎగానకుటూర్ మొదలగు ప్రదేశములు నీటిలో మునిగియున్నవనియు జనులకు రక్షణ మొసగుటకు వెంటనే 2½ లక్షల రూపాలు కావలెననియు విశాఖపట్నము కార్పాడ్ సహాజినరావ్ దక్షిణ కనరా ప్రభుత్వ బాధిత సహాయక సంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి కొడియాల బేర్ మం ఘోర్ అను అగ్రెసుకు మంపరలెనని ప్రె సహాయక సంఘ కార్యదర్శిగారు తంతివార్తపంపిరి. ఉడిపి, ముగగూరు సహాయక సంఘములు కలసి సహాయము చేయుట కంగీకరించెను.

బర్మా

బర్మాపభుత్వాధిక కభ్యుదకు గర్ బాక్ కీత్ గారు కలకల బాధపడిన వేటిక ప్రాంతముల ద్వారా సహాయముచేయుచున్నవారి ప్రయత్నములను తరికించి కష్టముఖాల సకరిచ్చిరి కర్ణాటకావారులకీ సంవత్సరము నిష్ఠము కలిగినను కలకలవలన భూములకు పట్టిక వొందువలన రాబోవు సంవత్సరములలో వంటలెక్కువ గానుండునని తెలుచుచున్నారు. ఈయందు గృహములవారులకు కూలిచేసి జీవించవలసివచ్చె. కొన్ని లక్షల రూపాయలవరకు శిస్తులు విమిషక ఇవ్వబడును.

మైసూర్

మైసూర్ రివిన్యూకమిషనరు కాడూర్, పి మోగాచిత్త ర్దార్దు మొదలగు జిల్లాలలో వరదలవలన కలిగిన బాధలవరదాని పరిశీలించి విశేషము వస్తుము కలుగలేదనియు చనిపోయినది తెలుపబడిన యిరువురు మరణముల వివరమున విచారణజన గుచున్నవనియు ప్రభుత్వమువారిచే కట్టబడిన జలదారులకు మూలము వస్తుము కలిగెననియు వంటలంతర వస్తుము కలుగలేదనియు 15 రోజులలో జలదారులకు బదులు వంటలెక్కువ కట్టువానియు తెలిపిరి.

బీహారు కాననభ

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులు

పాట్నా, ఆగస్టు 28:— ఈదినమున కాననభా కార్యక్రమము ముగిసిన తరువాత సప్లి మెంటరీ గ్రాంటుల చర్చించుటకు సభవారు ప్రారంభించిరి. గ్రాంటుల చర్చచేపటి కార్యక్రమమున గలదు గాని ఈదిన కార్యక్రమమున లేదనియు అందుచే దానిని పూజు చర్చింపరాదనియు నొకసభ్యుడు అభ్యంతరమును చెలిపెను. అభ్యుత్థు డనుచుండినయెడల చర్చింపవచ్చుననియు తాను అనుమతించితి ననియుఅభ్యుత్థుడు తెలిపెను. అంతట సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ ప్రారంభింపబడెను. ఈచర్చ రేవుజరుగు కను నుద్దేశముతో కొంతమంది సభ్యులు ఈదినమున హాజరుగా కుండ నుండవచ్చుననియు అందుచే మిగిలిన గ్రాంటులపై చర్చ చేపటికరకు నిలపియుంచవలెననియు గౌ. మెక్స్ గన్ను గారు తెలిపిరి. అంతట సభ ముగింపబడెను. తిరిగి రేవు సమావేశమగును.

చేతినంచి దొంగతనపు కేసు

ముద్దాయి విడుదల చేయబడుట

సిక్రదాబాదులో మేజర్ స్టాన్లే మక్రేశిగారి చేతినంచి దొంగతనము ముద్దాయి యగు సార్వట్టు బ్రంటు తన భార్య కిచ్చెనని అమె దానిని గైకొనెననియు యిరువురనై తేబడిన కేసులో నేరముచేయవలెనను ఉద్దేశముతరుకు కన్నడలేదనియు నందిని పోలీసుల కప్పగించక పోవుట మాత్రము తప్పేయనియు నందినిని వస్తువులేమియు పోలేదనియు, "కాస్తదాన్నిగ తంత చేసి నా"ననియు తెలిపి ముద్దాయిలను మేజస్ట్రేటు విడుదల గావించెను.

వతాను హంతకులు జయిలునుండి తప్పించుకొని

పోవుట

మేజర్స్ ఆర్. ఆండర్సనులను చంపిరిని కేసు చేయబడిన వాడమె, అదేవీ అను హంతకు లిరువురును 17, 18 వ తేదీల రాత్రులందు కాబూజియెలునుండి తప్పించుకొని పారి పోయినందుకు విచారము తెచ్చుచు వారిని తిరిగి కట్టుకొనుటకు తగిన యత్నములు జేయుచున్నా మనియు ఆప్తకు ప్రభుత్వము వారు కాబూజిలోనున్న సార్వభౌముని మంత్రికి తెలియబరచిరి

జేకరుహత్య కేసు

నేరమునకు కారణము

జోనెవ్ జేకరుగారి హత్యచేసెనని అరెస్టు చేయబడిన ఏంజెలెస్ బూకాన్ అననతనిని 81 వ తేదీవరకు రిమాండులో నంచుటకు తీర్మానింపబడెను. వ్యాపారమున భాగస్వాములుగ నున్నవారి రివేవురును దబ్బునివయమున తగాదా వచ్చినందున నిందితుడు జేకరుగారి చంపెనని నేరకారణమును పోలీసులు నూచించిరి. ముద్దాయి అమెరికా పౌరుడుగ రిజిస్టర్ చేయించుకొనలేదట. కొన్నిపొట్ల సతకు పోలిష్కార్య ఆరియు 1900 వ సంవ ఇంగ్లాండులో జన్మించిననని చెప్పి బ్రిటిషునైత్యమునచేరి తరువాత విడుదల పొందె ననియు తెలియుచున్నది.

ది మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా

రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

1928 సం॥ 10 పెప్రుబరు నెల మొదటి తేదీనుండి ఈ కల్ మిక్సెడ్ బండి రేణిగుంట నుండి రాత్రి ౧౦ 12-30 నిమిషములకు బదులు ౧౦ 12-15 నిమిషములకే బయలుదేరి తిరువతికి (వెల్తురు) పోవును.

నెం 77 రు మిక్సెడ్ బండి రేణిగుంటనుండి బయలుదేరుటకు బయలుదేరి రేణిగుంట ౧౦ ౧2-20 నిమిషములకు చేరి అచ్చట నుండి ౧౦ 4-25 నిమిషములకు బయలుదేరును. నెం 78 మిక్సెడ్ బండి రేణిగుంటలోనే నిలువక కారహ సెక్కుకు పోవును. రేణిగుంటనుండి రాత్రి ౧౦ 12-10 నిమిషములకు బయలుదేరి కారహ సెక్కు రాత్రి ౧౦ 1-10 నిమిషములకు చేరును.

విదేశ వార్తలు

అల్బున పర్యవము

కెన్సి అగస్టు 27:— 10 తేదీన 80 మైన హిందూ గారు ప్రేమ హర్షణ పర్యవము నెత్తుట కేరి. ఆయన మరల ఏ మెకో తనిపించుట లేదు.

స్వయినయధనాక గట్టెక్కుట

జె.బాల్లభ అగస్టు 27:— ఎస్సాగా అను స్వయినయధనాక గట్టెక్కుట. ఇంజను, బోయల రున్న యుట నీటిలో మునిగిపోయినది. మరల నాక సముద్రములో తయనము చేయుటకు ఏర్పాటులను జేసెదన.

పారశీక దేశమున వరదలు

రాష్ట్రలో వరద లుపడవముగ వచ్చినది. నదుల గట్టులు రెండును పోలి పోయినది. చాల ప్రదేశము మునిగిపోయెను. కొన్ని కోట్ల 8 అడుగులు నీటితో మునిగియున్నది. సైనికు లందు పారశీకముల మునిగిపోయినది. ఫిరంగులు మనుష్యులు అతిశయముమీద రక్షించబడిరి. కల్లుపు ప్రదేశములో 800 ఇంజులు చనిపోయినది. ఇంకను అనేకమగు ఇంజులు గలవు. తంతి వార్తలు అగిపోయినది. పొగాకు పరిపంకలు పాడగునని భయపడుచున్నారు. చాలమంది చనిపోయిరి. ఇంతవంద యని ఇంకను తెలియలేదు.

జపాను ప్రధానామాత్యుని రాజీనామా

టోక్యో, అగస్టు 27:— క్రొత్త నియమింపబడిన జపాను ప్రధానామాత్యుడు కవుంటు ఉచిదాగాకు రాజీనామా నిచ్చినియు బానిసి మంత్రిత్వము వారింకను అంగీకరించలేదని యు తెలియుచున్నది.

మాస్కోకు బ్రిటిషు కార్మికసభ్యు లేగుట

మాస్కో, అగస్టు 27:— బ్రిటిషు పార్లమెంటు కార్మిక సభ్యుడు సలత్వాలాగారు మాస్కోకు వచ్చిరి. ప్రారి జ్యుక్ చాన్సిలరు వర్తగారును, జర్మన్ డిప్యూటీ చాన్సిలరును ప్రాసిక్ గాని లెనిన్ గాని.

రాష్ట్రీయ సైనికోద్యోగులు

క్రొత్త మార్పులు
లండన్, అగస్టు 28:— ఆఖరు హోదా ఉద్యోగమునకు అభ్యర్థులు 18-80 ఏండ్ల లోపున నుండవలెను. ఇదిగోలలో ప్రైవేట్ అభ్యర్థము లేకున్ను చిన్ని హోదాగల వివిధము ఉద్యోగిగ నియమించబడ నను. కాని ఒక సువర్ణములో ఒక తరిక్షయందు ఉత్తీర్ణుడు కావలెను. అరుగులు పనిచేసిన తరువాత ఆతనిపైయధికారి సిఫార్సుచేసిన ఆయభ్యర్థికి “కమిషను” ఇయ్యవచ్చును.
ప్రాముఖ నవ్వ వారు 45 ఏటను మేజరులు 50 ఏటను రెజిమెంటు కర్నలు 55 ఏటను పింఛను బుయ్యకొనవచ్చును.
(స్టేట్స్మన్)

ఇంగ్లాండు ఎక్స్పికరు ఛాన్సిలరు

సెవిల్లి చాంబర్లెనుగారు ఎక్స్పికరు ఛాన్సిలరుగ నియమింపబడిరి. బాయికోస్ట్ హిట్సుగారు ఆరోగ్యకాభావాత్మకముగ నిరంతరముండిరి.
మెక్స్సోగారికి ఆరోగ్యము బాగులేకుండుటచే ఎన్నికల నిమిత్తము ఆయన ఉపవాగమును నీజురదనియు యభ్యర్థుల పోటీ లేవన్నుచో పార్లమెంటు సభ్యత్వమును స్వీకరించ వచ్చునని ప్రయత్నము తెలియజేసిరి. పోటీలేనిసాను కావచ్చునభిలా లేదు, అందుచే మెక్స్సోగారు ఛాన్సిలరుపదవిని అంగీకరించు నటుల ఆయన బాల్మిక్ గారిచేరు ప్రాసినిలేఖనల వికవమగుచున్నది.

ఫ్రెంచినాకలో సారాయి

న్యూయార్కు సుంకముల అధికారుల దాడి
న్యూయార్కు, అగస్టు 28:— ఫ్రెంచి నాక ‘ఫ్రాంసు’ అను దానిలో మంచిసారాయిలను కాచిరి. నాకానిబ్బందిలో ముగ్గురిని న్యూయార్కు సుంకముల అధికారులు అరెస్టుచేసిరి. గోరాదు సేవాని ఓడలో మిక్రులకు విందొసగిరి. కాని మద్యపానము లేకుండ బరిగను. కాని ఏకో న్యూయార్కు సుంకముల అధికారులకు అనుమానము కలిగి ఓడను పరిశీలించి జూడ మాంసపుగదిలో సారాయిని ఫ్రెంచివారు దాచియుండుట బయల్పడినది. సారాయి నాకలో దాచిరిని తెలిసి గోరాదు సేవాని కోపొద్దీపీకుదాచెను. అరెస్టుచేయబడిన వారికి 222 జైలులను జరిమానా విధించి విడుదలచేసిరి. నాక స్వాధీనములో నున్నవారు బాధ్యతను తప్పించి ఆ అపరాధమును కాతే చెల్లించిరి.—(స్టేట్స్మన్).

రూరుసమస్య

జరుగనున్న రాయబారములు
శుభావలోకనము
లండన్, అగస్టు 27 రాత్రి 5-6 ప్యాంప్ నుండి “టైమ్స్” పత్రికా ప్రత్యేక విలేఖరిలు తెలుపుచున్నారు. జర్మను పారిశ్రామికమునూడ హాసమస్యను పరిష్కారము చేయుటలో పాల్గొనవలెననియు ఆసలు జ్యూనీసంపదను సైన్స్ గాగు అగ్రికల్చరులుచేతను రాజబారములు మరల ప్రారంభము గావచ్చును. పోయింకేరుగారి యువవాగముల నిదానములో గూడు కొన్నది. పార్లమెంటుకు గూడు సగౌరవముగ సమంజసముగ ప్రవర్తించిరిని ప్రెంచిపత్రికలు కొనియాడుచున్నది. నిజముగ పరిస్థితులు కొంత బరు మార్చునకు వచ్చుచున్నట్లున్నది. వరానులు అధికారరూపముగ వ్యవహారమును పరిష్కారము చేసికొన గోరుచున్నారు. గ్రేటు బ్రిటనుకు తెలియకుండ ఏమియు చేయరు. అధికారరూపముగ జరుగని రాయబారములను వరానులంగీకరించరు. ప్యాంప్ నులో జర్మనీ రాజబారి యండక పోవుటకు కారణము కలిపించిన “ప్రీటెంపు” పత్రిక వాగించున్నది. జర్మనురాయబారి ప్యాంప్ నులో నుండవలెనని నూచించుచున్నది. త్వరలో సాత్వికనిరోధము అగిపోవుననుచున్నారు. రాజబారము లాభకరముగ సమాజేమై సంపదించుకొనుటకు పిలగను.

జర్మన్ ఛాన్సిలరు ప్రగల్భము

పార్లమెంటుకు గూడు ప్రభుత్వము ఏమియు చేయలేకున్నచో తనకంటే ఇంకెవరును చేయలేని “డెయిలీ గాజెట్” పత్రికా ప్రతినిధిలో తెలియజేసెను. అటులు జర్మన్ ఛాన్సిలరు సైన్స్ గాగు రేమియు చేయలేకపోవుటయే తటస్థించినచో జర్మనీ కంటే యూరపుదేశము పోర్ల విజుట ముందు గురియగు ననిరి. జర్మన్ ప్రజలకు ఓడిలోపము లేకుండ జేయుకల్పి చేసి ప్రమాదము లేదనిరి. జర్మనీ, ఫ్రాంసు, బ్రిటను కనుక ఒకదానికి వచ్చి ఒడంబడికను జేసికొన్నచే యూరపుకు కాంతి, సుఖము పుట్టియు, భాగ్యవశము ఏర్పడును. కాన అందరు ఈ ఘోరపరిస్థితులను తొలగించుటకు పాటుపడవలెననిరి.

రషియా వర్తకము

బ్రిటిషు రాయబారములు వ్యర్థముగుట
లండన్, అగస్టు 29:— రాత్రి 9-10, వార్తానుండి డెయిలీ మెయిలు పత్రికావిలేఖరి యిట్లు తెలుపుచున్నాడు:— సోవియటులలో మరల వర్తకంబంధముల స్వేచ్ఛమకొనుట సాధ్యమని ప్రాపంచి నాతాకులై బ్రిటిషువర్తక సంఘమువారు తిరిగిచెప్పిరి. పనిముట్లను అమ్మివేయుటకు చాల సౌకర్యములను ఇచ్చి దమనియు 7 ఏండ్లు వరకు నిచ్చెదమనియు ప్రైవేటు సామ్య నియ్యుటకు నిరాకరించుచో సోవియటు వ్యాధిస్థానమున దావా చేసి రాబట్టుకొనుట కేర్పాటు జేసెదమనియు ప్రాసిక్ గాగు తెలియజేయ బ్రిటిషువర్తకమువారు నిరాకరించిరి. రషియాలో వర్తకము మరల లాభకరముగ నుండుటకు 50 ఏండ్లు పట్టునని కొంతరనిరి.

ఈలోపుగ ప్రత్యేక ర్యాలయమువారు టైమానిక కర్మాగారమును ట్టుకొనుటకు సముపాయము చేయబడినది. ప్రపంచములో ఇంత గొప్పకర్మాగార ముండబోదు.

తుర్కీని ఖాళీ జేయుట

బ్రిటిషు సేనలు మరలిపోవుట
కాక్ స్టాంటునోపిలు, అగస్టు 27:— బ్రిటిషు సేనలు తుర్కీని చురుకుగ ఖాళీ జేయుచున్నది. మందుగుండుసామగ్రి మున్నగు గరుకు లన్నియు తిరిగి వంపివేయబడుచున్నది. ఇతర సేనలుగూడ పడకలెక్కిపోవుటకు తయారగుచున్నది. ఒక వారములోజులలో అనియోత్తరమునకు జలసంధులను పూర్తిగ ఖాళీ జేసెదను. చాలవరకు సేనలన్నియు సెప్టెంబరు 27 తేదీకి ఓడలెక్కిపోవును. మిత్రమండలి ఏర్పాటులు కొంత బాగులేవై ఫ్రెంచిసేనలు మరలిజాను విడిచిపోయినవి. గ్రీకులు కరగటచిని ఖాళీ జేయుట ప్రారంభించిరి.
గ్రీకు ప్రజలను గ్రీకుల అట్టోమన్ ప్రభుత్వమువారు ర.పి వేయుచున్నారు.

ఇంగ్లాండు ప్రధానామాత్యుడు మారుట ?

లండన్, అగస్టు 19:— మెక్స్సో గారు ఛాన్సిలరుపదవిని నిరాకరించుట జూడ యావవయమై వరానుల విధానముపట్ల మృతివర్తముతో భేదాభిప్రాయము లేర్పడినది తెలియుచున్నది. ఈవిషయమై, యాదు బోనర్ల గారు వరానులపట్ల చాల సానుభూతితో నుండిరి యావవయము ఏమియు చేలకుండబాల్మిక్ గారు ఏదోచకటించిరి. పార్లమెంటు నవంబరువరకు ఆపుచేయబడెను. వ్యవహార మంతయు ఆ కాళపంచాంగముగ నున్నది. వరానులు వ్యాధిబద్ధముగ ప్రవర్తించిరి అక్రమముగ ప్రవర్తించిరి మంత్రివర్తమువారు అందరును కలిసి నిశ్చయించ లేకున్నారు. ఇంకను వేదియండవరకు, ఈసలపు రోజులలో మంత్రివర్తమున గొప్పమార్పులు నిశ్చయించబడును. పార్లమెంటు మరల మాడుమానములై సేవిత సమావేశమగును. ఆపుకు బాల్మిక్ గారు ప్రధానామాత్యులుగ నుండరు.
ఆసలు తరిగియు చాల గొడవగుండుటచే ఆయనస్థానే ఎవరు నియమించబడు నదియు తెప్పటకు పిలులేకున్నది. ఆయనము ముగ్గురు అభ్యర్థులున్నారు. ఇందులో ఎవరు ఎన్నుకొనబడుదురో తెలియదు.

ఐరిషుఎన్నికలు

ప్రభుత్వసభ్యులు నెగ్గలరు
ప్రెసిడెంటు కాన్సేపుగారినమ్మకము
లండన్, అగస్టు 27:— నేడు ఐర్లండులో పోలింగు బాగుగ జరిగింది. నేడు కార్యాలయములకు సెలవిచ్చిరి. ఎన్నిక దారుల సంఖ్య 1800,000. అభ్యర్థులు 871 మంది. ఆసలు స్థానములు 158. ప్రావీరములను ప్రవేశించెనను క్రొత్త ప్రవేశలేట్ల బడుటచే ఎన్నిక ఫలితము ఏమి తెలియజేయుటకును పిలులేదు. కాని ప్రభుత్వసభ్యులకు ఏమియు భయములేదని తెప్పెను.
నానాబాలిసిమితిభలో ఐరిషు ప్రీటీటునుగూడ జేర్చు కొనవలెనని గోరుటకు కాన్సేపుగారు జనీవాకు బయలుదేరిరి.
ఈవారము ఆఖరుకాకుండ ఫలితములు పూర్తిగ తెలియవు.
ఐర్లండు పడమటిదేశములో రిపబ్లికనుల బలము ఎక్కువగ నున్నది. ఇతరవరకు విస్తారముగ అల్లలులు జరుగలేదు. డబ్లిక్ కాంతముగ నున్నది. ప్రాంతకాలమున మరఫిరంగులభవని వివరదేము కారణము తెలియదు. వాటియ సైన్యములు పిగులంతట కావలి గాయించుచున్నది. ప్రభుత్వసభ్యులు ఎన్నికలనిమిత్తము పోవుచుండ టైముల విహాసము జేసిరి. తుపాకులను గాల్చిరి. ఒక యువకుడు తుక్తగాక్రొ దాచెను. ఇంకొక ప్రభుత్వసభ్యునిపై రాళ్లనుర్చురి. ఆయన బండితెను చించివేసిరి. మోటారు ట్రైలులను ముక్కముక్కలుగ జేసిరి.

భార్య బాధ్యత

భర్త కాపురమున్న డిజిటోయి భర్త ఉన్నస్థలములో భర్తతో కాపురము జేయుటకు, భర్త భార్యకువారయో, భార్య కాపుము చేయవలెను. లేనిచో ఆమెకు వనోచ్చిత్తి, భరణము నిమిత్తుకు పిలులేదని లండన్లో తీర్పుజెప్పిరి.

విశాఖపట్టణము జూలై 20 1921

సంఘసభ సమావేశము

(స్వీకృత్యులనుండి)

విశాఖపట్టణము, ఆగష్టు 20:—విశాఖపట్టణమునందు కాంగ్రెసు సంఘసభ విజయనగరమున స్వరాజ్య ఆశ్రమమున 20, 21 తేదీల ను సమావేశమయినది. పాలకొండ లోను ఈనెల 15 తేదీన జరిగిన సంఘసభ జరుగకుండానే జరిగినది. పాలకొండలో కొందరు కొరకు, అందులకు కార్యదర్శి సమ్యక్తంపర విజయనగరమున 20 తేదీన సభ జరుగునని ప్రకటించుట, ప్రత్యేక సమావేశము పాలకొండలోనే జరుగవలెనని కోరికవారు కనీస వసించి కార్యదర్శి చర్యను ఘండించును సభలు జరుపు సదికారముల జల్లాంధ్రుల కార్యదర్శి సంబంధము లేకయే, పాలకొండలో సభజరుగుననియును తిప్పక సభ్యులందరూ పాలకొండ 15 తేదీకి రావలయునని యొక వార్తాపత్రికలలో ప్రచురిత విధివిధానములు సభ్యులకు తెలియించుట కలిగినది. పాలకొండలో సభను జరుపుటకు నిరాకరించును ఆసభకు పోషలిన యవసరములేదని సభ్యులకు జల్లా కార్యదర్శి వ్రాసిన లేఖలో వివరించిన కారణములు, పోషాకరముగ నున్నది, అతివృత్తిగను, అసంతృప్తిగనుగ నున్నది ననియును, ఇట్టి సంతృప్తిని తొలగించుటకు తగిన తీరిని లేఖాంశములు ఉండియుండలేదనియును కొందరు సభ్యులు గినిరి. తుదకు పాలకొండ సభజరుపుటకు నిశ్చయించిన సభ్యులు సభను జరుపలేకపోయిరి. సభను జరుపవలెనని కోరిన సభ్యులు గాఁ జూరికొందరు సాధారణసభ్యులుకూడను పాలకొండ పోయినను, సభను జరుపుటకు కొలయు నిర్ణీతసంఖ్య జరపవలె యుండలేదు. తుదకు పాలకొండలో సభ జరుగలేదు. పాలకొండలో సభజరుగవలెనని కోరికజల్లాంధ్రులసభ్యులలో 4, 5 నుకు తప్ప తిదికర సభ్యులను మూడు సంవత్సరములనుండి జరుగుచున్న కార్యగమనంబులలో నెన్నడును హాజరుగట చూచి యుండలేదు.

21 వ తేదీ ఉదయము వార్తాపత్రికలో ఆధ్యక్షులకు శ్రీయత కలిగియుండెను. శ్రీనివాసరావు కంతులుగాడు, మారేళ్లి రామచంద్రకృష్ణగారు, కార్యదర్శి మల్లమడుగుల తొండరామస్వామిగారు, భవిషిపాటి చింతాజీ కారాజుల శ్యామగారు విచ్చేసి యుండిరి. పాలకొండలో సభను జరుప యుద్ధించిన శ్రీయత కేసలపాటి వెంకటసుబ్బారావు గారు, శ్రీయత జయంతి మల్లరావుగారు, సభకు హాజరుగటకు పోయిన ద్వారకా భవిషిపాటి రామదీక్షితులుగారు కూడ విచ్చేరిరి. సభ ఉదయము 8-30 గంటలకు సమావేశమయెను. ముగ్ధాశ్రీ మారేళ్లి రామచంద్రకృష్ణగారు ప్రార్థనసలిపిన తరువాత కార్యక్రమము ప్రారంభమయెను. కార్యదర్శి గతసభా కార్యక్రమమును చదివిన మే, జాకోనెలల సంఘ జమా ఖర్చులు కార్యదర్శి చదివిన తరువాత ఆడిటుకు తనిఖీ లోబడి సభవారు ఆమోదించిరి. ముగ్ధాశ్రీ మల్లారావు వెంకటరామ మూర్తిగారు నిర్ణీతకార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులు సమావేశము కానిదే కార్యగమన ఉద్ఘాటించి కొందరు సభ్యులతో సమావేశ మును జరిపి అందులో కొన్ని తీర్మానములు గావించి, వాటిని అనుబంధింపజేసిన తరువాత కార్యనిర్వాహకసభను సమావేశ పరచి ఈ నిబంధనల విధియుగానున్న సభలో జరిపిన విషయములను చెందసభలో పిమ్మట ఆమోదించెయ్యట ఆకాశ్రీ యమని ఒక తీర్మానమును పెట్టిరి. ఇందుకు అధ్యక్షులు అట్టింపు కొన్ని తప్పుల కలిగినవిని సభలో జరుపవలసివచ్చె ననియును, లేక కార్యనిర్వాహక సభ్యులందరినీ సభ్యులను అట్టింపు చేర్చుననియును ఆమోదించవలసివచ్చెననియును చెప్పగా శ్రీ రామమూర్తిగారు తీర్మానమును ఆమోదించుటకును, విశాఖపట్టణ మందల కార్యగమనంబును తాలూకు 1921 నవంబరు నెల మొదలు 1922 సంవత్సరం ఆఖరువరకు తెగిల తాలూకు ఆడిటు రిపోర్టు అయ్యుటకును సభ్యులకు అప్పగింపుట కార్యదర్శి దగ్గరగా అయ్యుటయును తగిన 15 పేజీలుగల ఆడిటరీషమును ఆమోదించుటకు సభ్యులయెరుట చదివిరి. రిపోర్టును చర్చ ప్రక్రియ అపి రిపోర్టు ఆడిటును నన్నిటిని ఆస్వయంతజేయు కొన్ని తీర్మానములను సభ్యులలో పెట్టవలెనని కోరుచు ముగ్ధాశ్రీ మారేళ్లి రామచంద్రకృష్ణగారు 2 శ్రీపాద వెంకటరామరాజుగారు 3 గాడి వెంకటబలరామరామగారు సభ్యులుగా చేరిన నొక యవసరంబునును ఏర్పాటు చేసిరి.

తరువాత నాగపురం సత్యాగ్రహమునకు వాటాదర్శనంబును గురించి తీర్మానము జరిగెను. తుదరాను వార్తాపత్రిక

ఇంకను ఆగష్టు 20 రాకపోవుటచే అప్పటికప్పుడే భావించుటకు తాకనందగ్యమున గొప్పవిజయము గలిగెనని సభ్యులకు తెలియజేయెను. ఇదివరకప్పుడే ఒకవారు శ్రీ కృష్ణబస్మపాదమున కేగివారు మరల వెరసాల కేగవలెనని యొకవారు సత్యాగ్రహమును, వారి నాపి ముచ్చులతో యందుగ నుండునని కొందరు, శ్రీనివాసరావుగారిని నేను నడుపుటకు సిద్ధముగ నున్నాను, నన్ను నాగపురమునకు పోనిండ్లని శ్రీ ప్రచారకమితము, జల్లా కార్యదర్శి రాజులు అయిన మూల వెంకటాంబగారు, ఈ కేటకు నన్ను పంపివేయవలెనని పార్వతీపురము తాలూకా గ్రామ కార్యదర్శియగు శ్రీయత జంతుల వెంకటరెంగారావుగారి పట్టుదల యందు సభలో గొప్ప యోత్సాహమును కలుగజేసెను. శ్రీయత శ్రీపాద వెంకటరామరాజుగారు (కమిషనరీయ వరదిన:దర్శి) ఇవరకు చేరువచ్చిన తిరుగులానుండి చిట్టమూలముగ చేర్చునని తిరిగి ఆరుగురును వెంకటాంబగారు వందలవలెనని తీర్మానము పెట్టిరి. తీర్మానము తుదకు చర్చజరిగిన పిమ్మట పిలిపియెను. శ్రీయత ద్వారకా భవిషిపాటి రామదీక్షితులుగారు ఇదివరకు చెంపావల పోయినవారిని తొలగించి తిరిగి చేర్చి నిచ్చినవారిని సత్యాగ్రహమునకు వందలవలెనని తీర్మానము పెట్టిరి. ఈ తీర్మానము కొందరి మనస్సుకు విచారము కలిగించెను. తుదకు వారి తీర్మానములూడ పాసిపోయెను. కార్యదర్శి పోవుటకు సిద్ధముగ నున్నవారిలో నుండి కొంతమంది యెచ్చి జల్లా జల్లాలుగా సత్యాగ్రహమునకు నాగపురము వందలవలెనని తీర్మానము నుండినే నామోదింపబడినది. పిమ్మట మూల వెంకటాంబగారు నాయకత్వము క్రింద నొక శ్రీనివాసరావు నాగపురమునకు పంపుటకు తగు యోర్పాట్లు చేయవలెనని ముగ్ధాశ్రీ రామమూర్తిగారు తీర్మానము పెట్టి క్రా సీతారామయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. ఈ తీర్మానము గూడ సెగ్గెను.

రాష్ట్రీయ కార్యదర్శిగారి సభ్యులయై చర్చ కాననభలకు ఆధ్యక్షులను నిలబెట్టుకునింది రాష్ట్రీయ కార్యదర్శి చేసిన రహస్యత సభ్యులయను గూర్చి రహస్యము ఒకదిన మంత్రియై తీర్మానము జరిగెను. మెట్టమొదట శ్రీయత జల్లాంధ్రుల వెంకటరామమూర్తిగారు రాష్ట్రీయ కార్యదర్శిచర్య ఆకాశ్రీయముగను, బాంబాయి రాజీతీర్మానమునకు, గయా బహిష్కార తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ నుండుటకు గాక లేచిపోని కలవరనియును ఆగష్టు 20 తేదీన రాష్ట్రీయ సభ్యులను యువనియును నుభ్యులుగ ధిల్లీకభా సమావేశమును దుండకలేపో అట్టి ప్రతిపక్షియును కార్యదర్శిచర్య పాడుచేసెనని చెప్పమ కార్యదర్శిచర్యను గ్రహించు నొక తీర్మానమును పెట్టిరి. శ్రీయత దేవనపూపు భాస్కరరావుగారు తీర్మానము పెడిరియును ముందు రానున్న తరీఖులను సభ్యులకిని తెలియజేయుటకు నడుదేవులతో కార్యదర్శి చేసెయ్యుండెననియును ఆధమము కార్యదర్శి తనచర్య ఆత్యావశ్యకముని తలచినవో కార్యదర్శి హాజర జరిపి అయినను వారి ఆమోదమును బడసి చర్యను జరిపినవో వాటిని యుండెడినియును అయినను రాష్ట్రీయ సంఘ కార్యదర్శిచర్యను విమర్శించు జల్లావారి కారణమును చెబుటకుయే యనియును అట్టింపు నిజముగ ఆకాశ్రీయమును ఆమోదించెననియును అయినవో, ఖండతీర్మానమును చేయుట గా సభ సభ్యుల యుండవలెనని అందుకు ఆపే నెలలో బంపురం లో జరుగును రాష్ట్రీయ సంఘసభలో పెట్టి తీర్మానము చేయుటకు ప్రయత్నించినను సభ్యులుగనుండియును ననియును చెప్పిరి. క్రా సీతారామయ్యగారు కూడ తీర్మానము పెడిరించి, తుదకు తీర్మానము పోయినది. రాష్ట్రీయంబు కార్యదర్శిలేఖను సభవారు గమనించిన పిమ్మట దానిపై పెట్టిచర్యను జరుపుటకు జల్లా సభవారు తగియించలేదని తీర్మానమును సభవారు ఆమోదించిరి. ధిల్లీ తీర్మానము ఎట్టుబండిన అందుకు ఆనకులముగ వెంటనే ప్రచురణ నుంపుటకు ప్రచారకులను తగిన యోర్పాట్లును చేయవలెనని మరొక తీర్మానమును సభవారు గావించిరి.

జల్లాలో వండిన మలబిపత్తి కొని నిల్వచేయు యోర్పాట్లును చేయవలెనని ఖద్దజబోధవారిని సంఘమువారు కోరుచు నొక తీర్మానమును కూడ చేసిరి. అఖిలభారత ఖద్దర బోధనాద నూదించిన తిరిగి నొక కేంద్ర ఖద్దర మూడిపాతకాను పురా తనము నుండియు ఖద్దరునకును, నేతికును, మంచినన్నుని వడుకు నకును అనుగుల కలిపి పాన కలిగిన విశాఖపట్టణముజల్లాలో నొకపాతకాలను పూపింపవలెనని రాష్ట్రీయంబుకూడాని కోరుచు నొక తీర్మానము చేసిరి.

ప్రచారము

ఇదివరకు ప్రచారమును గురించి సంఘమువారు చేసిన యోర్పాట్లును నే మర 2 నెలలవరకు అనుబంధింపజేసిన

విశాఖపట్టణము జూలై 20 1921

ఈ సందర్భమున ఆధిపత్యము లేకపోయినవో ఈ ప్రాచుర్యమును భాగవదమానము. కాలము సక్రమముగా నున్న కోటలలో ఈ కాలమున కన్నడ:కిరీణ ఇప్పటికి కార్యని చలననరకము చేసి అయినవో పాట్లతో నుండెడిది. విశాఖ పట్టణ జల్లాలోని మొకతాలూకాలకు రయతుకు ముఖ్యవంట అయిన గండ్ల, వోడి, వేని పెంగ, నూపులు, వంటలు పాడయినవి. కల్లపుతాలూకాలకు ఆధారముయిన చెరువు పంటకు పనికివచ్చు నీరయినను నూతులయెరులేవు. ఎప్పుడును రెండుమూడు ఏకములు నుభ్యముగ ఆడు నూతులలో జేదెడు నీళ్లును దొరకుట కడు దుర్లభముగ నున్నది. వంటలు ఇంకడుపాపాయిని. కనువులకు గ్రామము లేకపోవుటచే తాటి యొకవ్యయలను కొట్టినే యుచున్నారు. జల్లాలోను ఖ్యసలలలో నొకటకు వోడవరము క్యావకాయలు వాసియొడకములై ను దొరకుట దుర్లభముగ నున్నదనియును పార్టీలకు కడు ఇబ్బందిగ నుండుటచే కొంతకాల మువరకు కొద్దులను మూసివే నుటయు క్రమయెను ప్రభుత్వము వారిని కోరియుండిరి. గ్రామము విడిచి యూదుమైల్ల దూరమయిన పోయినగాని త్రాగుటకు నీరు దొరకుటకు నున్నది. సాధారణ సంసారము తమ వ్యాయులకు చేరితడలేక తనా రివాడమన్నాడి. ఈవర్ష నొక పెద్ద గ్రామములో తనకున్న గోవులను మేపుకొనేలే యొకప్పుడాను తన నాలుగు ఆవులకు మెడలో చీటికట్టి గ్రామములపై ఎరిగిన మేపిని చాలాని తవలివేసిరి. ఇప్పటి కప్పుడే కర్షణము కర్షణముగా నున్నవో పాటుకపు బాతులకు వ్యవసాయపు బాటిపాలి దొరకెడిది. వంటలు లేకపోవుటచేగాక తనవను చేయుటకు కూలి నాలిలేక కడు ఇబ్బందిగా నున్నది.

ఇట్టిరి తమయితే బాధకడుచున్న ప్రజలకు సదుపాయము చేయుటకు తగుమార్గములను ఏర్పరుచుటకు తగుచర్య నలంబించుచు జిల్లాపముఖులై యున్నది.

మూడల్లాలో భిన్న రాజకీయభిప్రాయములను పాటింపక కార్యదర్శిచర్య అన్ని పక్షములవారును తిరిగి తనివేయుచుండుట కడు సంకోపవాయుకము. కనుక నాడుకు లంబిరును ఈ యంతయును తమ కీర్త ఆలోచనను ఇచ్చి తగిరిత మార్గముల నలంబించుటకై ప్రారంభించెదరుగాక.

ఇట్టిరి మనజల్లా తరిఖితులనుబట్టి కొన్ని మార్గముల నరలంబించవలయునని నేను నూదించుచున్నాను. మనజల్లా పల్లపు తాలూకాలు 14 యందునొక గొండ తాలూకాలుం దంతటను మంచినంటు కండుచున్నది. అనుభవముగ నూలు కడుకుటయే వ్యవసాయము యున్న గు ముఖ్యవృత్తులకు తోడు రెండవ వృత్తిగ ను జల్లాలో నేర్పడి యున్నది. తయారయిననూలు వెంటనే గిగ్గులపై నేయుటకై ఇతరజల్లాలో వలెగాక మూడల్లాలో విశేషముగ వగ్గులు కలవు. ఎంతటి మగ్రామ మయినను మగ్గులలేని గ్రామము లేదు.

విశేషముగ కుద్దరకునునూలుబట్టల నే తయారుచేయుచున్న యొక కర్మాగారములో కుద్దరపాతపు కనులు కర్షణ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికి ఆధికారము నిచ్చుచునొక తీర్మానమును చేసిరి.

రాష్ట్రీయంబు ఎన్నికలు

ఈ(రిందివారిని రాష్ట్రీయంబు సభ్యులుగా కన్నుకొనిరి. 1. శ్రీ బేవత్తశ్రీనివాసరామస్వామిగారు 2. పూసపాటి భూమర వెంకటేశలి రాజుగారు 3. మంగళగిరి సీతారామయ్యగారు 4. మోటుమరి సీతారామయ్యగారు కీర్తాధ్యక్షులకు వందలవలెనొక సభ 21 వ తేదీ సాయంతం 5 గంటలకు ముగిసెను.

జమీందార్ల సభ

సామంత్రము సామ్రాజ్య స్వరాజ్య మేవానమువై బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయత తరినాపల్లె వెంకట శ్రీనివాస రావుగారు అధ్యక్షులకి వసించిరి. శ్రీ ముగ్ధాశ్రీ రామమూర్తిగారు నాగపురం సత్యాగ్రహవిజయమును గురించి చెప్పిరి. విశాఖ పట్టణవాస్తవ్యులకు వి. జగన్నాధుని ప్రగతి తెన్నా దురదస్సును గురించి గంభీరవ్యాసము గావించిరి. శ్రీమగ్ధాశ్రీ రామస్వామిగారు. కార్యగమనంబు పూర్వ మెరి గౌరవము ఉండెనో అట్టి గౌరవమును పునరుద్ధరణ చేయుటకు తమ ప్రచారము జరిగవలెననియును కాననసభా ప్రవేశమును గూర్చి కార్యగమనంబు తీర్మానము చేసిన ఆ రీతిని సుమెప్పుటకు ప్రజలు సిద్ధముగా నుండవలెనని కోరిరి. అధ్యక్షులు యాభ్యుదయి తమవార సభ రాత్రి 8 గంటలకు ముగిసెను.

తేదీవే అంతరించుటచే నూతనమున త్రీలు దినమునకు 80 నుండి 150 వరకు హెచ్చిరి, కర్మాగారమునను తగు రీతిని జరిగివున్న నేర్పాట్లచేయ నిశ్చయించినచో ఇంకను వందలకొలది నూతనమునకు హెచ్చుచుండును ఈ పథమునకు ముట్టుప్రక్క లు తి మైక్రూనునందే త్రీలు వచ్చుచున్నార. పత్తిపండి సిద్ధముగా నున్నది. మాజిల్లాలో సంవత్సరమునకు పైరు, తొలకరి కొండు పత్తిపంటలు పండెను. తొలకరి నూగురకముల పంటలను కైపురు నూగురకముల పంటలను మొత్త ముపై ఎక్కువది ర క నాల పంటలు కలవు. పొందూరు నున్న బట్టల పరిశ్రమ 10 సంవత్సరముల పైను పాడుగాని గట్టి చాగము నిచ్చు అంత్రప్రతియును సాధారణపు ఎక్రెమెతి లయను వీటిలోను గణపూర్వమునందు నుపసద్ధ మగు నుండి పత్తిపండి సిద్ధముగా నున్నది.

ఈ సంవత్సరము ఆమెరికా పత్తిపంట పొడవలచే మన చాల్ కాల్సు, లాల్ సోదరబుందములు విశేష ఎగుమతి కొరకు ప్రయత్నించుట చేయ మొదలిడుచున్నారు. ఇట్టికరి లాల్ సోదరబులో 200000000 సమావేశము కానున్న అంత్ర కాల్సులో యొకసంఖ్యమువారు ఈ విషయమై తిగిరితి న్నొందెడి కష్టములందును ఏగిరియుగ కడుగొప్పుదియు, జనబా నుంక్యముకలదియు, అర్థిస్థితిలో వీడనియును ఈ జిల్లాపై తిగు రమును జూపి ఈ జిల్లాలో నొక "జామనివారణ" సంఘము నొక కాని కేంద్ర స్థానముగ నేర్పరిచి విడుతు శిలిపములను అభివృద్ధిచేయుచు, నిర్మాణకార్యక్రమమునకు గొప్ప మహావ కాపమున చేయుచు పత్తిని నిలువచేయు విషయమై తిగు యే ర్పాటులను చేయుదురియు తద్వారా జిల్లాలో ప్రతియున్న బుర్గురకస్థితులనంది ప్రజలను సురక్షించెద రని ప్రార్థించు చున్నారు.

దేవగుప్తాపు భాస్కరరావు

అంత్రరాష్ట్రసంఘ పథ్యము.

*** **

II

నేటివలకు వికాసపథ్యముజిల్లాలో కలుగజలములందు వానముకేపు, ప్రజలపాక్షాభిమానము కల్గించుటకు కష్టముకాదు. పరిగ్రామములందు పానముచేయుటకు తగునంత జలమైనను లభించలేదు. కైపురుజిరియులు యర్హులుగా నున్నది. కళువుల మేతకు గడ్డి ఆకులు రాజీకమ్మలైనను లభించలేదు. ఒకటటుం బయ్యెక్క దినవ్యయ వ్రాయుచున్నాను.

కైపురు జానున లోడిమిసినది, ఇల్లాలు తటాకున లేచి కుడను కేకను పట్టుకొని గ్రామములందట నుండు. అచ్చు టు ఈ మే మహారు ముప్పదిమంది త్రీలు గాంచి వేరొకనూతి కై పరుగుచుండెను. ఏల రాత్రియంతయుగూడ త్రీలు నీరు తోడుచున్నారు. నూరులూకు తగ్గి. ఈ మే ఏ నూతిగ్ద చూచినను పథము లభింపక పొన్నురుకుతికరిగి. యట బురదిన తిని తోడు కొని నుమారు జానుప్రాదుక కలుచేరకు. నాయకు బుంగను పట్టుకొని దొంగిల్లును పట్టుకొని గ్రామా రామములకు పరుగుచుండెను. పశువులకు గడ్డిలేకతిన ఆకు లను మేపుచుండిరి. గ్రామముగాని చెట్లన్నియు మోడు లైపోయినవి. కర్కరమున్న అడవికి ఆకులకొరకు పోయి జాను ప్రాదుక కాత డిలు చేరుచుండెను.

పిల్లల కాహారములేక తనాకలూడుచున్నారు. పంటలు లేకలేక దినములు వర్తకులు తెచ్చి అతిపిరియముగా నడు నకే యుచ్చుచున్నారు. తల్లిదండ్రులు కష్టపడుచున్న పనులు లేవు. పశువు నమ్మకొందామన్న కొనేవారులేరు. ఉచితముగా యిస్తామన్నను గ్రహించేవారులేరు.

ప్రజలవలకు స్త్రీమరుకు రంగుకాకు పోవు కూలిజనులు లకు మేరలేరు. రంగుకాలోగూడ కూలి పూర్వమునలే దొరక లేదని కడకులుగూడ నున్నది.

ఈపాక్షాభి నివారణము చేయుటకు జిల్లాలోని పెద్ద పెద్ద ప్రముఖు చేయులేరు. ఏలన పెద్దలకు ఎన్నికలు కాననభిలషా నున్నారు. పోసి కాంగ్రెసువారు చేస్తారేమో యనుకొంటే, వారి క్షణంలేరు. ఏమిదేసినను కాంగ్రెసువారు అభిమానమిడ చేయ రలే. అందుకు రాష్ట్రసంఘమువారు చాల సహాయము చేయ వలెను.

బరంపురంలో సమావేశమయ్యే రాష్ట్రసంఘమువారి యె యట ఈ క్రశ్న చెప్పిప జిల్లానాయకులను పేరుచున్నాను.

కట్టా సీతారామయ్య.

అనకాపల్లి.

మొహరం పండుగ

హిందూమహమ్మదీయ వివాదాలు

మహారాన్నాపురు

మహారాన్నాపురులో హిందువులకు మహమ్మదీయుల కను విరోధము ప్రబలముగా నున్నది. 24-వ తేదీ మహమ్మదీ యులు పొడుగుపాటికర్రకు జండాకట్టి ఊరేగింపుతో బయలు దేరి హిందూదేవాలయము చెంతకు వచ్చిరి. అడవి నోకర వి చెట్లు కొమ్ములు జండాకు అడ్డుగా నుండుటచే వానిని సరికెన మని మహమ్మదీయులనిరి. వానిని నరుక గూడ దని హిందువులు చెప్పిరి. ఆ విషయమున సమాధానము కుదుర్చుటకు కలక్టరు మాటలాడుచుండెను. అంతలో ర థ్స్ విగ్గరి కలక్టరుకు ఇతర ఉద్యోగులకు చెప్పి టగిలెను. మహమ్మదీయులు హిందువుల దుకాణములను దోచుకొనిరి. పోలీసువారిని తిరస్కరించిరి. పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చిరి. సరిపు శిశువులబారులలోని హిందువులకు దోపిడీవలన చాలాప్రమాద కలిగినది. పదిమంది చని పోయిరి. వారిలో 7 గురు మహమ్మదీయులు మాగురు హిందు వులు. వారిలో నలుగురు తుపాకీ గుండ్రలను నే చనిపోయిరి 8.0 మందికి గాయములు తగిలినవి. వారిలో 22 మందికి తుపాకీ గుండ్ర గాయములు తగిలెను. అని కలక్టరు తంతివార్త సంకెడు గోండాలో కొట్టాట

28-వ తేదీని గోండాలో కొందరు మహమ్మదీయులు హిందూదేవాలయమును పువరచిరి. అవారు హిందూ వాయుగ లును ఉద్యోగులును హిందువులను కాంతుల గావించిరి. 24-వ తేదీ హిందువులు హెచ్చుచుండి పోగుబడి జిల్లామాజిస్ట్రేటు వారియ చున్నను విక సిద్ధపండుగ ఊరేగింపు మొదటి కొట్టిరి. దుకాణములను దోచుకొనిరి. పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చిరి. ఎడరును చనిపోలేను. 12 గురికి తుపాకీగుండ్రలను గాయములు తగిలెను. వారిలో మాగురిని వైద్యశాలలో నుంచి, ఇంతవరకును 15 గురిని అరెస్టు చేసిరి.

మూల్కాను

మూల్కాలో మొహరములో అల్లకలు జరుగకుండ తగిన ఏర్పాటులు చేసినందుల కచటి హిందూ ప్రముఖులు 27-వ తేదీని డిప్టీకమిషనరు యొద్ద కేగి మందనములను తెలిపిరి.

అగ్రా

24-వ తేదీని పీర్ ఊరేగింపు హిందూదేవాలయము వద్ద నుండి తెళ్ళుచుండగా గొప్ప దొమ్మి జరిగినది. తుపాకులుగూడ కాల్చిరి. అల్లది లింకను కగ్గలేదు. దుకాణము లన్నియును మూయుబడెను. టపాల ఉత్తరముల జలువాదా గూడ నిలిపి చేసిరి. అగ్రాలో 27-వ తేదీ ఉదయమున మరల కొట్టాట జరిగి నది. 200 మంది వైసికులను రావించిరి. అల్లరి అడగినది గాని అగ్రానాము కగ్గలేదు.

బబ్బలుపురూరు

23-వ తేదీ రాత్రి హిందువులు కొందరు పీర్ గుమ్ము కును పువరచిరిని కొందరు మహమ్మదీయులు హిందూదేవాల యమునందు చొంబడి పాలరాతి నందిని విరుగగొట్టిరి. అందు వలన రాత్రి 8:30 గంటలకు సదరు బజారులో కొట్టాట ప్రారంభ మై 24-వ తేదీ ఉదయమునకును జరిగినది. 25-వ తేదీనుండి హిందువులు బనియాలకు దుకాణములను మూసిరి.

అ మృత స రు

25 వ తేదీ ఉదయమున మరల కొట్టాట జరుగు నట్లు కనబడగా పోలీసువారుచచ్చి ఏడుగురు హిందువులను ఎవండు గురు మహమ్మదీయులను అరెస్టుచేసిరి. వారిని జామినమిడ వదల లేదు. (అ.పె)

సి టి గో ల

బందరు లాలాకా పోలవరములో ఇంతవరకు వర్షము కురియలేదు. కాల్వనీళ్లు రావడములేదు. ఈ లోబారకు తెం టుభూమి అయినను సాగుకాలేదు. నారువులు చచ్చిపోతూ యున్నది. డి. సి. డెల్టాయు ఆఫీసర్లు యీ ప్రదేశమునకచ్చి చూచి: ట్లు కనబడెను. రహితుల మొరాలకించువారులేరు. ప్రభుత్వము వారు తగుక్రద్ధ తీసికొనివెంటనే కాల్వనీళ్ల సప్లయచేయనిచో యీ ప్రదేశమునకు యీ సంవత్సరము విశేష కష్టము సంభవించును. (ఒక రైతు)

గిరిరామపురమునందు స్థాపింపబడుచున్న తిలక్ జాతీయ విద్యాలయమున కొందరు ఉపాధ్యాయులు అవుసరమైయు న్నారు. విద్యార్థులకు వుచితవిద్యాభావన సౌకర్యములుకూడ జరుపబడును. బలరామచంద్ర గజపతిశంకర్.

మొహరము పండుగ

ఉరవకొండగ్రామమున హిందూమహమ్మదీయులు బుధ యుల పండుగలలోను ఏలాటి మతభేదములను పొటింకక అన్నదమ్ములవలె మిగుల సఖ్యతతో మెలగువారు. ఇటువంటి వారి సఖ్యతకు భంగకరమగు అభిప్రాయ భేదములు ఇటీవలనే ప్రబలుచుండెను. ఇటులుండ హిందూమహమ్మదీయులు ఏలిన జు||రా||శ్రీ. యం. మాంపజ్యగారి అధ్యక్షతకీంద్ర జాండా వారి మకాముగద్ద బహిరంగసభ జరపబడినది. హిందూమహమ్మ దీయ సఖ్యతకు భంగకరమగు మూలకారణము:— కొట్టలో హనుమంతురాయని దేవాలయము ప్రక్కన బాదాపు నూతన తీర్థములనుండి పీర్లను తెట్టుచున్న పెద్దవశిరును, అందున్న పీర్లు ప్రోసివేయబడి జుమ్మామసీదుగా యేర్పాటు చేసికొ న్నందున మశీదుకు చుట్టుప్రక్కల హిందూదేవాలయములు, ఇండ్లు నుండుటచే హిందూమహమ్మదీయులకు ముందు కల తిలు జరుగు నను భీతి యున్నందున సదరీ జుమ్మామసీదును వేగొకచోట కట్టుకొనవలె ననియు అటులలేకయున్న హిందూ మహమ్మదీయులకు కలతలు జరుగుట నిక్కరనియు సభ యొక్క నిశ్చితాభిప్రాయములను అధ్యక్షులు వెల్లడిచేసిరి. అంతట జుమ్మామసీదు స్థాపనలలో నూఖులగు జు||రా||శ్రీ, ట్టుబడి గారింటి యిమాంసాబుగారు కట్టబడి ఖాజాసాబుగారు, గాజుల నన్నేసాబు మొదలగువారు ఎప్పటికలెనే హిందూమహమ్మ దీయ కలతలు లేకుండ జరుపుటకు సమ్మతించినటులు తెలిసినది. ఇతర చిల్లర అభిప్రాయభేదములు సహ అధ్యక్షులవల్ల నివారించబడి మొహరము కాంతముగాను సఖ్యతతోను జరుప బడెను.

(ఒకవిలేఖరి.)

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఆగష్టు 29-వ తేదీ బుధవారము

(1) ధాన్యములు

వరియలు	బా 1-కి	రు 45.0-0	మొదలు	55.0-0	కులకు
బియ్యము	బస్తా		మొదలు.		వరకు.
కునును	తేనాలి	,,	ప 45 గలవి	రు 12.0-0	12.8-0
నెలూరి	,,	డిటా	,,	14.8-0	15.0-0
డిల్లీ	,,	డిటా	,,	15.0-0	15.8-0
రాగులు	రా. 164	బస్తా 1-కి	,,		8.8-0
నవ్వులు	,,		,,	24.0-0	26.0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి	205	ర.	12.0-0	రు 14.0-0
నెనగలు	,,	డిటా	,,	10.14-0	11.2-0
నెనలు	,,	డిటా	,,	11.8-0	12.0-0
మినుములు	,,	డిటా	,,	18.8-0	15.8-0
ఉలకలు	,,	డిటా 164	,,	7.0-0	7.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులునూనె	బా 1-కి	రు 1	5.0-0	170.0-0
నెయ్యము	మ 1-కి	,,	14.0-0	26.0-0
కొండాపురం నేరునెనగపప్పు	బా 1కి	,,	55.0-0	60.0-0
యితర ప్రదేశము	,,	,,	56.0-0	58.0-0
వేరునెనగనూనె	గానుక బా 1-కి	రు 125	మినునూనె	120
అనుదము నూనె	బా 1-కి	రు	128.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు	బా 1-కి	రు 215.0-0	220.0-0
మారపసుపు	,,	రు 195.0-0	200.0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరి)	బా 1-కి	రు 90.0-0	105.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీళియందు	మణుగు 1-కి	రు 40,	45
కాళవానీ పాయకట్టు	,,	రు	60,65
తెలుము	బా 1-కి	రు 40.0-0	50.0-0
చింతపండు	బా 1-కి	రు 85.0-0	46.0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు కభం	బా 1-కి	రు 84.0-0	85.0-0
చదరం	,,	,, 85.0-0	88.0-0
రవుండు	,,	,, 89.0-0	50.0-0

(6) లోహములు

వెండి	100 రులం కు	రు 78.0-0	80.0
బంగారము, కులము	1-కి	రు 24.8-0	25.0-
సరస 1-కి		రు	16.6-0
ఇత్తడి	బా 1-కి	రు 805.0-0	810.0-0
రాగి	డిటా	రు 860.0-0	865.0-0
అస్కా చెక్కర	బ 1-కి	రు 42.4-0	42.8-0

(7) రంగులు ఆలిజరై ను

ఆవుకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రు 220
డిటా	16 డిగ్రీ	200

శ్రేష్ఠమైన సిరాబిల్లలకుబదులు కృత్రిమ సిరాబిల్లలు

మాకాలి కర్రలకు బదులుగా సిరాబిల్లలను వేసి కొందరు కృత్రిమదారులు విక్రయించుచున్నట్లు మాకు తెలిసినది. ఈయన అలవాటును మాన్పించుటకై మేము 'యు' గురుకుల 'విక్రయ సిరాబిల్లలను తయారుచేయుచున్నాము. విక్రయ సిరాబిల్లలు 'కాంతి', 'ఇంజనీయర్' సిరాబిల్లల కంటెను మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవియు, అపూర్వమైనవియు తెలుసుకోవలెను.

అమృతబహుళ పత్రిక ఆధిపత్యము:—“మిక్కిలి కాంతిగల విక్రయ సిరాబిల్లలను సిరాబిల్లలు ఉపయోగించుటకు తగినవి, మిక్కిలి మితవ్యముయైనవి. యు. సి. చక్రవర్తి కంటెను ఒక సిరాబిల్లయే చాలసిరాబిల్లలను.”

ఒక గ్రాము ధర కృత్రిమ సి. బి. 0-11-0, విక్రయ సి. బి. సింహముయ్య. సి. బి. కోన ఏకగ సి. బి. జింక మార్కు కోన ఎట్టక, గ్రాసుధర రు. 1-0-0, ఫానులెన్ కలము సిరాబిల్లలు గ్రాసు 1-5 రు. 2-4-0.

(2) ఏనుగుమార్కు సి. బి. సిరాబిల్లలు 2 బుద్దలు బ్లా కై లెట్ సిరాయగును, సింహముమార్కు సిరాబిల్లలు 2 బుద్దలు మిక్కిలి కాంతిగల నల్లసిరాబిల్లలును.

U. C. Chakravarty & Co. Bagbazar, Calcutta.

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

నేరుగా తయారుచేయునట్టి వారివద్దనుండియే మీకు అవసరమైన బొవధములను తెప్పించుకొనుదు

Dacca Ayurvedia Pharmacy Ltd.,

The Place For Economy Genuineness & Reliability

ది దక్క ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మితవ్యమునకు, శ్రేష్ఠత్వమునకు, నమ్మకమునకు ప్రసిద్ధిచెందిన బొవధశాల

హిందూదేశమందు అంతటను, బర్మా, సిల్హీను మొదలగు జాగాలన్నిటిలోను బ్రాంచీలుగలవు.

వ్యాధివివరములు తెలిపిన బొవధయోగము ఉచితముగా తెలుపబడును. దరఖాస్తు పంపినచే క్యాటలాగు, క్యాటలాగు యినాముగా పంపబడును.

Head Office :—Dacca 8, 8-1 Armenian Street Decca

Calcutta Branches :—Stand Road. Bhawbanipur. Sovabazar. Bow Bazar.

సంస్కృత గ్రంథములు — తెనుగులిపి

(1)

అమరకోశము మూలము. — స్వల్పస్థానము, అంగ్లేయ భాషాంతరపదములకులిపి చిన్న నైజా అట్టలెండు	ర	0	0	0	అంధ్రభాషా శేషము, పాంజిభాషలను కాలికో	0	0	0
సుందరకాండము మూలము 16 పట. కిత్రానలెండు	0	0	0	0	అట్టలెండు	0	0	0
స్తోత్రార్థము 1 మ. భాగము కిత్రానలెండు	0	0	0	0	రాయరామచరితము	0	0	0
డిట్ 2 మ. భాగము	0	0	0	0	డిట్ కాలికోలెండు	0	0	0
డిట్ 8 మ. భాగము	0	0	0	0	నృసింహశతకము — మూలముమార్కము	0	0	0
శ్రీభగవద్గీత. — మూ. మూ. మూ. చిన్న నైజా	0	0	0	0	బాలరామాయణము డిట్	0	0	0
శ్రీవిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రము, చిన్న నైజా	0	0	0	0	ఇందీర	0	0	0
డిట్ నామావళిపత్రము	0	0	0	0	క్యాటలు	0	0	0
	0	0	0	0	శ్రీశంకరాద్రిస్వామీకీర్తనలు	0	0	0

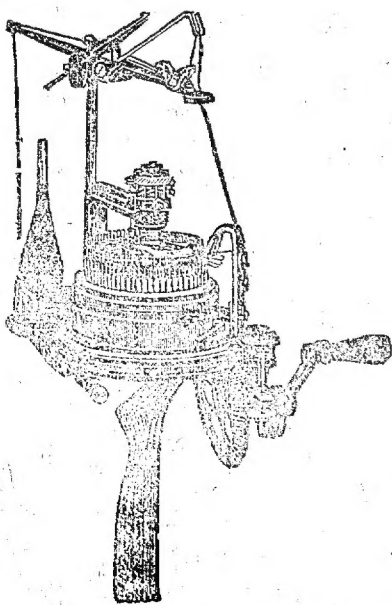
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రాలయము, మదరాసు.

క్రొత్త హారి నన్ “నన్”

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

522

గృహము, న్యదేశి, కర్తాకారము మొదలగు సమల కువయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రికము, ధరిసరినము, చాలకాలము పరకు బాగుగా పనిచేయును

మేజోల్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బినియనులు, మొదలగు వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యముందు అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న ది హారిసన్ మేషిను నిట్టింగు మెషిను కలిపి, (లిమిటెడ్) వారిచే తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిగువ విభాగమునకు ప్రాయశః—

For Particulars apply to :
W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Tegram's : "BRAD."

ది క్రెస్సెంటు యిన్నా రెన్ను కంపెనీ లిమిటెడు, బొంబాయి

మిక్కిలి అనుభవశాలులైన స్వదేశ డైరక్టర్లచే పూర్ణముగా పరిపాలింప బడుచున్నది. అగ్నిభయము మరణమువలని భీతిలేకుండ భీమాచేయుదురు. సరస్వతిన వరతులలో సబు ఏజెన్టులు కావలెను. వలయువారు యిక్రందివారిక్రవాసికోవలెను

చీమకు ర్తి కుమారుస్వామిగారు, బి. ఏ.

చీఫ్ ఏజెంటు:—మద్రాసు రాజధాని.

మక్కింటు, గుంటూరు

చేంబర్లెన్ గారి దగ్గునివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వాయువు అను విడ్డలకు వచ్చు రోగము, గొంతుపుండు గొంతురాపు, రొమ్ముపడి సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని రకముల గొంతు వ్యాధులు మొదలగునవి పటా పంచలై పోవును, అన్నిజాగాలలో విక్రయించ బడుచున్నది. (3)

పాలసుగంధలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధి, శ్రేష్ఠమైనది సహజమైనది, మేవాపాదలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లకోప్పలు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డెబ్బల చాలును.

20 రు. డెబ్బ 1-4-0 ఏ. సి. 0-8-0

కూష్మాండలేహ్యము.

అతుష్టము, నిర్మాక, కాల్షిత, మలబద్ధము, శిశువుల మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

చాలును. 20 రు. డెబ్బ 1-4-0 2 డె. ఏ. సి. 0-8-0.

పి. శి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, (8851-4) మెరేజీ—కెల్లూరజిల్లా.

చాకులు - తాళములు

మంగలికత్తులు.

అగ్రసాధనలచే చేయబడినవి. మేలయినవి

మొదలగు వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యముందు

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టన్న అండ్ లాక్ మేకర్స్ లెం.

8051 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

లెరిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు: “ఇండస్ట్రియల్” పెద్దాపురం.

చేముడుకు

అమోఘమైన సమయము

కువరపు వీరబాబుగారి వల్ల

గలుగజేసిన సమయము

అనామకొండ సమయము

మొదలగు సమయములు

డాక్టర్ రత్నం బ్రదర్స్

• ౦ మెడికల్ హాల్ •

మామిడిపేట, కృష్ణాజిల్లా

అమృతాంజనము

107-108 డిగ్రీల యెండ వేడిమికూడ తెలియుకుండు పెట్టు?

10451

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

అమృతామలకతైలము

ను ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండ వేడిమి గాని తెలియదు. ఈ తైలము కండ్లకును, మెడకునును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును. తలనోవ్వులను బోనణచును; అతినిద్రను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరిసిన మెంటుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చవలె మెంటుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను గానియ్యదు. యోచన చేయువారికి ఇదిమిక్కిలిమంచి తైలము. సమస్తమైన నేత్రరోగములకును, శిరో రోగములకును జగత్ప్రసిద్ధి చెందినది. ప్యాకింగు, పోస్ట్జుభిర్లు ప్రత్యేకము. [క్యాటలాగు ఉచితము.

తంతి విలాసము:—“పండిట్” మదరాసు.

ధర 6 అవున్సుల సీసా రూ 1-0-0.

అయు ర్వే దాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ వీధి, మదరాసు.

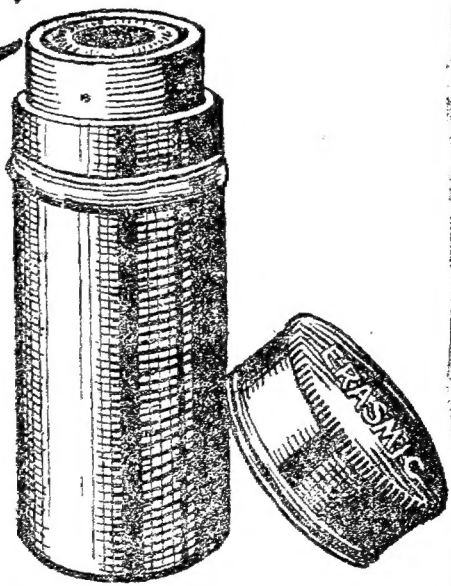
ERASMIC Shaving Stick.

Does not dry on the face. Its rich creamy lather helps the razor to give that close clean shave which is so desired.

BRITISH & BEST.

ERASMIC. Perfumers. LONDON. PARIS.

TO BE OBTAINED FROM ALL STORES & DEALERS.

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలుమొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

594

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-8 ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

505 మీ లోకమాత్ర కస్తూరిమాత్రలయందు మీరు తెలిపివచ్చి గుణములగులపు వయస్సేరికణం 3 బుడ్లును పంపుదు.

506 మీ లోకమాత్ర కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో కాడిన నులబద్ధకము ఎంతకాలము నుండియున్నను మాయమగును. తక్షణమే 6 బుడ్లును పంపుదు.

ఎన్. పార్థసారథి ఆయంగారు, ఏబంటు, బెన్గు అందు లో సైబాపురము. పాల్ నుభోదయ యి దిద్దలకు కలవరువు. క్రేవమైన నూతికలనుండి కాస్త్రక్తముగా తయారుచేయబడి నదితీర్థకక్తి, అకలి తగుండుట, భేదము, వరుపులు, రీతి, చిక్కిపోవుట, నిద్రలేమి, మలబద్ధకము మొదలగు వాటిని పోగొట్టి మంచినగుము పుష్టిచెప్పును, 20 దినములకు పరిపూర్ణ బ్రష్మణ్యము బుడ్డి 1-8 ధర 0-12-0

507 మీ కస్తూరిమాత్రలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చినది. 12 బుడ్లు పంపవలెను. కంటింటిరావు భేకపాండి బైర్ కాట్ డెక్కా (బెన్గు బ్రహ్మపూరు, గుల్బర్గా.

ప్రాంచి:— నెం 381, కణ్సుకెట్టిపేటి, మదరాసు, ప్రాంచిమండి ని సీసా పంపవలెను.

సాశ్వత్య మెంతకాలము కండితులు శ్రీ కితారాధున వైద్యశాల మెనురు. (2)

మీరు

219

శరీర సౌఖ్యము

ఇది బహు ఆనందమును కలుగజేయును. మా ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు లోక - ప్రసిద్ధము. మీరు వినియుందురు గాన వ్రాయడ మైనది. వెల 1 రూపాయి మాత్రము. ఫలము అధికము - ఎల్ల విషయములకుగాను దయచేసి వ్రాయండి.

విశాసము:—

ఆతంకనిగ్రహ బ్రష్మణ్యము

28 బ్రాజ్మ, మదరాసు.

వన ఓషధులు

నిజమైన వనమూలికలను వైద్యశాలలకు వైద్యులకు సరసముగ విక్రయించబడును.

సుగంధిపాలవేరు (పడమటికొండలది) బారువ రు 90. మణుగు రు 5.

ముత్తవపులగము వేరు (బలామూలం) బారువ రు 80, మణుగు రు 4½.

అశోకపట్ట (కేరళదేశము) బారువ రు 120 మణుగు రు 6½.

లొద్దుగపట్ట (కేరళదేశము) బారువ రు 100 మణుగు రు 5½.

ఆరేపువ్వ (ఉదయగిరి) మణుగు రు 8.

శ్రీచందనము పొడి (మైసూరు) పీశ రు 2½.

మరియు వట్టివేరు, కురువేరు, ఎల్లదిత్ర మూలము, మిరపకాండవేరు, పాపాణభేదవేరు, మొదలగునవి దొలకును.

కే స రి కు టీ రం,

అయుర్వేద అవుషధశాల,

పొరీగు కమిషనర ఆఫీసులోడ్డు.

ఎళుంజూరు, మదరాసు.